

HACI HASAN EFENDİ (K.S)

Sohbetler

– IV –

Sohbetler -IV-
Hacı Hasan Efendi (k.s)

Genel Yayın Yönetmeni
Mahmut Bıyıklı

Editör
Salih Eren

İçdüzen
Mürettibhane

Kapak Tasarım
Ali Bıyıklı

Mayıs 2012

Copyright©Mavi Yayıncılık

Yayıncı Sertifika No: 13757
isbn 978-975-8209-97-2

Baskı-Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sefaköy/İstanbul

Tel: 212 - 624 21 11
Matbaa Sertifika No: 14642

İki Cihâd

*Kalbin arşa tam açmalı
Allah'ın feyzini içmeli
Fenâ ahlâktan geçmeli
Nefsini çiğnemek lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

herkesçe mâlûm bir hadîs-i şerîf, ancak lüzûmuna binâen bu hadîs-i şerîfi sizlere tekrar nakledeceğim. Peygamber Efendimiz (s.a.v) ashâbıyla Tebük Seferi'nden dönüyorlarken buyurdular ki: “*Şimdi küçük cihâdı (cihâd-ı asgar) yaptık, artık büyük cihâda (cihâd-ı ekber) başlıyoruz.*” Ashâb-ı güzîn efendilerimiz şaşkınlıkla mukâbelede bulundular: “Aman ya Resûlallah! Bizler de çok zorlu geçen, büyük bir cihâd meydanından döndüğümüzü zannediyorduk. Bize büyük cihâdın (cihâd-ı ekber) ne olduğunu haber verir misiniz?” Allah'ın Resûlü İki Cihan Serveri Efendimiz Hazretleri buyurdular ki: “*Nefsle cihâddır, mücâdeledir.*”

Kardeşlerim, düşmanla cihâd edip harbe giriştiğimizi farz edelim. Bu harpte ölürsek şehit, öldürürsek gâzi oluruz. Amma büyük cihâd diye hadîs-i nebevîde ifâde buyrulan nefse mücâhedede düşmanı öldürürsek gâzi-i ekber, oluruz; -Allah muhâfaza- o bizi öldürürse, îmânsız geçeriz.

Es'ad Erbilî Efendimiz (k.s.) "Kişi tek başına, kendi kendine nefsini öldürmeye güç yetiremez." buyururlardı. Bir kutb-ı cihâna teslim olmadan, bu büyük nefis düşmanını, tek başımıza kendi gücümüzle bertaraf edemeyiz. Ancak şimşir-i hakikat denilen kutb-ı cihânın hakikat kılıcı nefis düşmanın boynunu vurabilir. Onu kökünden kesip atabilir!

Ârif-i billâh olan büyüklerimiz, nefsi, deve kuşuna benzetmişlerdir. Deve kuşuna "Yük taşı" denildiğinde kanatlarını gösterir, "Ben kuşum" dermiş. "Hadi uç" denildiğinde ise tabanlarını gösterir. "Ben deveyim" dermiş. İşte nefis de mâzeretler bulmada âdeta bir deve kuşu gibidir. Mâzeretlerini bir bir sıralar. Nefsin itirazlarının haddi hesâbı, ucu bucağı yoktur.

Misâl: Kardeşlerinizden biri geldi size dedi ki, "Hadi Yahyalı'ya üstâdımızı ziyarete gidelim." Hayırlı bir teklif ya bu. İçinizdeki zâlim nefis düşmanı hemen size mâzeretleri bir bir sıralamaya başlar: "Şimdi ne de çok mâniaların var. Çoluk-çocuğuna mı bakacaksın... Bağ-bahçedeki işleri mi yapacaksın... Bedenî rahatsızlıkların, hastalıkların da iyice arttı bugünlerde..." Nefsin içinizdeki bu sesini duydunuz ya "Şimdilik siz bir gidin hele, bize de nasip olur inşaallah..." der gönderir-

siniz kardeşinizi. İşte böyle durumlarda nefsinize kulak vermeyin. Dâima nefsinize muhâlefet edin.

Kurban olduğum Allah nefse uydurmasın, ayağımı zı kaydırmasın!

Allah korkusu iliklerimize işlemeden, zâlim nefs günâhlardan kaçınmaz. Bu yüzden Cenâb-ı Mevlâ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ﴾ buyurmuştur. "Ey Allah'a îmân edenler! İttekullah! Yâni Allah'tan hakkıyla korkun, takvâ ehli olun" (Mâide, 5/35) emr-i ilâhîsi kulaklarımıza girmeden, gönlümüze işlemeden zâlim nefs günâhlara meyletmekten çekinmez. Allah'ımızdan hakkıyla korkmadığımız zaman işlediğimiz günâhlar için pişmanlık duymayız. Pişmanlık duymadığımız için tevbe etmeyiz, tevbe etmediğimiz için de -Allah muhâfaza- affedilmeyiz. Günâhlarımız katlanır da katlanır. Günâhların siyahu kalplerimizi karartır da karartır.. Kişinin Allah'tan korktuğunun işâreti, menhiyyâttan, günâhlardan kaçınması; evâmîr-i ilâhiyyeye, sevaplara koşmasıdır.

Allah'tan sakınan, müttakî kimse kalbine Cenâb-ı Allah'ın muhabbetinin girmesi için ne yapmalıdır? Sorunun cevâbı yukarıda zikrettiğimiz âyet-i kerîmenin devâmında geliyor:

﴿وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ Yâni, "Hakk'ın muhabbetine erişmek ve rızâsına kavuşmak için türlü vesîleler arayın, vesîlelere sımsıkı yapışın." (Mâide, 5/35)

Peki, vesîleler nasıl ve nerede aranır dersiniz? Bakın âyet-i kerîmenin devâmında Mevlâ'muz ne buyuruyor?

﴿وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ Yâni, "Allah yolunda mücahede yapın ta ki bu sâyede fevz ü necâta nâil olasınız, kurtuluşa eresiniz." (Mâide, 5/35) Demek ki Allâh yolunda cihâd ederek, nefse mücâhede ederek aranırmuş vesîle.

Cihâd iki türlüdür: Kâfirle ve nefse...

Nefse ve şeytâna fırsat vermemek için çokça "Eûzü billâhi mine's-şeytânî'r-racîm" deyin!

Nefs çok büyük ve sinsî bir düşman. *Kasîde-i Bürde* şâiri İmâm Bûsirî Hazretleri nefsi ne de güzel bir benzetme ile anlatmış:

وَالنَّفْسُ كَالطِّفْلِ إِنْ تَهْمَلَهُ شَبَّ عَلَى
حُبِّ الرِّضَاعِ وَإِنْ تَنْظُمَهُ يَنْظُمُ

"Nefs, tıpkı süt emen bir çocuğa benzer. Onu kendi hâline bırakıp ona dur demezsen seni emer de emer. Ancak onu süttten kesersen hemen vazgeçiverir."

Neredeyse bülûğ çağına gelmiş ancak hâlâ anasını emmekte olan çocuklar vardır ya işte nefis de böyledir. Seherde kaldırmaz, mânevî derslerini yaptırtmaz. Hülâsa her ne hayırlı şey var ise, ondan alıkoyar; her ne yaramaz şey var ise ona da -anasının memesine sarılan mızımız çocuk gibi- sizi müptela kılar...

Mevlâ'mız bizleri zât-ı kibriyâsından hakkıyla korkan ve hayırlı vesîlelere sarılan kulları zümresine ilhak buyursun. Bizleri, nefsleri ile mücâhede edip, hakikat kılıcıyla nefslerinin boyunlarını vuranlardan ve nefslerine karşı gâlib gelenlerden eylesin! (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

İki İlim

*Evelâ ilim olmalı
Amel nehrinden dolmalı
İhlâs bahrine dalmalı
Bu işe ihtimam lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

«*طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ*» “İlim öğrenmek kadının ve erkek her müslümana farzdır.” Böyle buyuruluyor hadîs-i şerîfte. Burada ilimden kasıt nedir? Evvelen şerîat, sâniyen tarîkattir. Bunun delili ise ﴿*لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ*﴾ ﴿*شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا*﴾ “Her biriniz için bir şerîat ve münevver bir yol (tarîkat) tâyin ettik.” (Mâide, 5/48) âyet-i kerîmesidir. Şimdi bu âyet-i kerîmenin hükmü mü’min-mü’minâta farz olan ilmi anlamak için çok mühimdir. Zikrettiğimiz âyet-i kerîmenin Hz. Peygamber’e hitâben tamâmı şöyledir:

﴿*وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنْ*

الْحَقَّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿

Yâni "Sana da ya Muhammed'im, geçmiş kitapları tasdik eden ve onları kollayıp koruyan Kitabı hak ile indirdik. Sen onların aralarında Allah'ın indirdiği Kitap ile hükmet. Onların arzu ve heveslerine uyarak, sana gelen haktan, kitaptan, Kur'an'dan sapma. Biz, her biriniz için bir şeriat ve münevver bir yol (tarikat) tâyin ettik. Eğer Allah isteseydi sizi tek bir ümmet yapardı; yâni size sadece şeriatı emrederdi, fakat öyle yapmadı; size farz kıldıklarında sizi denemek istedi, sizi imtihâna tâbi tuttu. Öyleyse iyiliklere koşun, birbirinizle hayırda yarışın. Hepinizin dönüşü Allah'adır. O, ihtilâfa düştüğünüz, tartışıp durduğunuz şeyleri size haber verir." (Mâide, 5/48)

Âyetin tasavvufî tefsirine göre; kadın olsun erkek olsun tarikat denilen mânevî yolu tutmak vâcibdir, gereklidir. Bâzıları vardır ki hoca olmuş, âlim olmuş, Kur'an'ı hatmetmiş ama bu âyetten, bu mânâ çıkmaz diye itiraz ediyor. Âyetten bu mânânın çıkacağını kâni olsa, anlasa bu sefer de nefsi araya girip "Ben bu tarîkatta yapabilir miyim, şeyhin söylediklerini tutabiliyor muyum acaba? Şu kadar da meşgûliyetim var." gibi sözlerle vesvese vermeye başlıyor. İçinden insana tarîkatın gerekliliğini reddeden ne kadar düşünce geliyorsa, külliyyen şeytândan ve ondan yetmiş kat beter nefs-i emmâremizdendir.

Aslında tarîkati red, sünnet-i seniyyeyi red demektir. Zîrâ Hz. Peygamber «الشَّرِيعَةُ أَقْوَالِي، وَالطَّرِيقَةُ أَعْمَالِي، وَالْحَقِيقَةُ»

«أحوالي» "Şerîat akvalim (sözlerim), tarîkat ef'âlim (yaptıklarım), hakikat ise ahvâlîmdir (hâllerim)" buyurmuşlardır

Rabb-i Zülcelâlimiz bu iki yolu tutup felâha eren mü'minlerin vasıflarını bir bir bizlere anlatıyor, buyuruyorlar ki:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ﴾

Sûre-i celîlenin ilk âyeti, "Mü'minler kurtuluşa, felâha erdi" mânâsındır. Nasıl oluyor da mü'minler kurtuluşa, felâha eriyorlar? Diğer âyetleri okuyalım: "Çünkü mü'minler, namazlarında huşû içindedirler, haşyetle namazlarını kılarlar; her türlü boş, faydasız ve mânâsız sözlerden ve işlerden yüz çevirir ve uzak dururlar; zekâtlarını verirler; iffetlerini korurlar." (Mü'minûn, 23/1-5)

Şimdi bizim üzerimize sâdece "şir'ât", yâni şerîat farz olsaydı, yalnızca namazları kılmamız emredilir ve istenirdi; bizden haşyetle namazları kılmamız istenmezdi. Sâdece şerîatın emirlerini yerine getirmekle kalsaydık, boş işleri, mâlâyânîyi terk edemezdik. Zekâtlarımızı verirdik ama borç ödeme kabilinden verirdik; gönüllü bir şekilde veremezdik. Hele, iffetlerimizi korumanın sırlarına ermeye ise hiç kâbil olamadık. Çünkü şerîatın mecburiyetten çıkıp mahbubiyetle îfâ edilmesi ancak sünnet-i peygamberîye tam riâyetle mümkün olur. Tarîkat, şerîatın inceliklerini, edeplerini öğreten "minhâc"dır; ikisi birden mü'min-mü'minâta gerekli olan ilimler cümlesindedir.

Eğer tarîkatın gerekliliğini bilmezsek, emr-i bi'l-ma'rûf bile yapamayız; "sağırlar, dilsizler" denilen zümreden oluruz. Bildiğini yapmayı, bildiğiyle yaşamayı insana tarîkat âdâbı tâlim eder. Bildiğimizi yapmazsak dilsizlerden oluruz. Nefse, ibâdet ancak muhabbet yoluyla sevdirebilir. Sevmezsek, başkasına da sevdiremeyiz. Muhabbet ise Habîbullah'tan ve refiklerinden gelir; çarşıda pazarda bulunmaz. Rabb'imiz Asr sûresinde; birbirine hakkı ve sabrı tavsiye etmeyenler dışında bütün insanlık hüsrandır, ziyandır, mağluptur buyuruyor. Şerîatla namazın şekil şartları yerine getirilir ama huşû elde edilemez. Şerîatla gıybetê mani olunmaz, nemîmenin önüne geçilmez; ucub, riya, kibir, mâsivâ kalpten sürüp çıkarılmaz. Haram-helal arasını ayıracak akl-ı selîm ihsan olunmaz...

Yolumuz, tarîkat-i âliyyedir. Yolumuzun büyüklüğü şerîatin, hakîkatine riâyetten gelir. Şerîat elde mizan olmazsa, nerede şaşırıldığını bile anlamadan yolda sapanıp kalırsın. Çıkamaz sokaklardan ana caddelere varılmaz. Kimse kendi başına yol icat etmesin. Kabul etmiyorsan itiraz etme ki dinini hepten yitirmeyesin.

Mevlâ'm cümlemizi şerîat-ı mutahharaya ve tarîkat-ı aliyyeye muhabbetli eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Şerîat ve Tarîkat

*Şerîatsız tarîk olmaz
Câhil sofu dinin bilmez
Belki câmiye de gelmez
Bu kavimden kaçmak lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

Sözünü söylemek kolaydır. Fakat o sözde zikredilen vasıfları hakkıyla hâiz olmak ve o sözünü yaşamak çok zordur. Beni dinlemek için bu mecliste toplanan cemâatin ayağının türabıyım ben. Söylüyorum ama kendimde söylediklerim bulunuyor mu diye hep düşünüyorum. Televizyon ekranında seyrederek gibi eski kusurlarımı seyrediyorum. Tâ âkil bâliğ olmazdan evvelki kusurum Erciyes Dağı gibi gözümüne görünüyor. Kendim iyi olmadan size nasıl öğüt veririm, diye kendi kendime dertleniyorum. Bir defasında Sâmi Efendimize bu hâlimi arz etmiştim. Efendimiz, "Hasan Efendi, sohbetlere devâm ediniz. Hâliniz iyi olmasa bile ihvânun

gönüllerini yaptığınız için Allah sizi tefeyyüz ettirir." buyurdular.

Doktor değilim. Hâzık tabîbin eczânesindeyim. Kim bir reçete getirirse o ilaçları veriyorum. Zamanında kullanın ölçüyü şaşırmanın da iyi olun, diye nasihatta bulunuyorum. Kâmil bir mürşide bağlandınız mı hastalıklarınız da devâ bulur, günâhlarınız da affolunur, kalbiniz de selîm olur. İnsan olursun sözün özü.

Estaizübillâh. Bismillâh.

﴿كُلَّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا﴾ "Her biriniz için bir şeriat ve münevver bir yol (tarikat) tâyin ettik." (Mâide, 5/48) buyuruyor Rabb'imiz Kitâb-ı Kerîm'inde. Yâni âyetten anlaşıldığı üzere, Cenâb-ı Hak kullarına iki şeyi vâcib kılıyor: Birincisi şeriat, ikincisi tarikat. Kadın-erkek her müslümâna bu âyet-i kerîme mûcibince tarîkata girmek vaciptir. Acaba tartabilir miyim, ya tartamazsam gibi düşünceler vesvesedir, şeytândan gelir. Evvelâ şeriatı sonunda da tarîkatı her kulumun üzerine vâcib ettim, buyuruyor Rabb'imiz. Artık bunun üzerine kula söz düşer mi?

Kayseri'den nice ulemâ, meşâyih geçmiştir. Mevlânâ'yı bile getirmiştir ayağına Kayseri. Hocası Seyyid Burhâneddîn (k.s) de memleketimizdedir. Cuma namazını kılıp ziyaret ediyor muyuz? Yok! Deryanın içindeki mâhî (balık) deryanın kıymetini bilmezmiş. Kıymet bilmemek insanı nasipsiz yapar -mâzallah-

Bir vakit Konya'ya Tâhir Büyükkörükçü Hocamızı ziyarete gitmiştik. İlle siz konuşacaksınız, dediler. Çok kalabalık bir cemâat toplanmış. Kitabı aldım elime, pa-

ralı müşteri bulmuş mağaza sahibi gibi heyecanla başladım söze:

«قُلُوبُ الشُّعْرَاءِ خَزَائِنُ الرَّحْمَنِ» “Şâirlerin kalbi Allah’ın hazinesidir” diye hadîs-i şerîfle söze başlar başlamaz beni bir ağlama tuttu. Cemâat ile birlikte ağlaşmaya başladık. Tabii sizin içinizde Tâhir Hoca gibi dinleyeniniz var. Bâzı zaman kitaptan arayıp bulamam konuşacağım şeyi. Ama sözden, gönülden anlayan can dostlarıyla, bir araya gelince Allah’ımızın hazinesi önümüze açılıyor -elhamdülillah-.

Bizden duyduklarını nakleden kardeşlerimize bâzı itirazlar oluyormuş. “Biraz ileri gitmiyor musun?” diyorlarmış. Bu kabil itirazlarla dünyamızı da âhiretimizi de hebâ ederiz. Akıllı olalım. Tarikat gibi bir nimeti inkâr ederek nasipsiz olarak gitmeyelim.

Mevlâ’mız bizleri ehlullahın meclisinde bulunan, şeriat ve tarikata sınıksız sarılan kullarından eylesin.
(Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb’i olan Allah’a .

Önce Şerîata Riâyet

Şerîatsız işi yapmak
Fenalık ardına kopmak
İğne kadar haktan sapmak
Zararını bilmek lâzım

Kıymetli kardeşlerim!

Yüce Rabb'imiz Kitâb-ı Kerîm'inde buyurmuşlardır ki: ﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ﴾ Yâni "O mü'minler; ayakta dururken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı zikrederler." (Âl-i İmrân, 3/191) Âyet-i celîleye dikkat edelim. Sadece ayakta veya otururken değil, yatarken de "Allah"ı zikretmemiz emrediliyor. Letâifleri uyanmış olan kimse, ayakta dursa da otursa da uzansa da bütün vücûdu dâima "Allah" der. Büyüklerimiz bu hâle zikr-i dâimî demişlerdir. Peki, bu hâle sahip değilsek ne yapacağız? Bu hâli elde etmek için çaba göstereceğiz. Üstâdlarımızı taklid edeceğiz. Onların hâlleriyle hâllenmeye çalışacağız. Rabb'imiz bizleri taklîd ede ede, tahkîke erenlerden eyler -inşâallah-

Velhasıl, ayakta iken, oturuyor iken, yatıyor iken hep Allah'ımızın zikriyle meşgûl olacağız. Her dâim zikir üzere olacağız. Meselâ uyumak üzere yatağınıza çekildiniz. Başınızı elinizin içine koyun, ayağınızı azıcık bükün, gözlerinizi kapayın sessizce "Allah! Allah! Allah!" deyin. Sabaha ya uyanırsız ya da uyanamayız. Böyle uykuya çekilmiş isek, kalkamasak bile, îmânla geçeriz -bi-iznillâhi teâlâ-. Âgâh olun! Sizleri büyük bir müjdeyle müjdeliyorum. İçinizden kabul eden, tatbik edenler kazanır. Ben sizlere yalnızca Allah'ımızın Kur'ân'ını okuyorum. Peygamber'imizin hadîslerini okuyorum, evliyâullahın sözlerini okuyorum. Kur'ân'a, hadîslere, evliyâ sözlerine itiraz olmaz. Ancak bunlara itiraz eden, bunları kabul etmeyen, tasdik etmeyen kalptir. Kalbi, şerîatın emirlerine riâyette söz dinler hâle getirmemiz lâzım gelir.

Âlimlerimiz demişlerdir ki: İlk peygamber Âdem babamızdan son peygamber, hâtemü'n-nebiyyîn Hz. Peygamber'e gelinceye kadar din birdir. O da İslâm'dır. Rabb'imiz ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ buyurmuşlardı. Yâni "Allah katında yegâne din İslâm'dır." (Âl-i İmrân, 3/19) Din, bir cevher-i Rabbânî'dir. Dinin amel, îtikât ve ahlâk yönlerini bizlere şerîat anlatır. Şerîat dört şeye benzer:

1. Şerîat, Hz. Nûh'un gemisi gibidir: Hz. Nûh'un gemisine binenler tufandan, belâdan kurtuldular, selâmete kavuştular. İşte Allah'ın şerîat gemisine, Kur'ân gemisine binenler yevm-i kıyâmette nâr-ı cehennemden, dûzahtan kurtulup cennet-i a'lâyâ kavuşurlar.

2. Şerîat, Hz. Hûd'un çizdiği dâire gibidir: Hz. Hûd (a.s) gelecek olan azabdan, kendisinin tebliğine inananları bir araya topladı ve onların etraflarında bir dâire çizdi ve onlara da "Sakın bu dâirenin dışına çıkmayın" dedi. Azap geldiğinde dâirenin dışında kalan kimseler hepsi kırıldılar, helâk oldular. Şerîat dâiresine girenler aslâ azap görmezler.
3. Şerîat, Hz. Süleymân'ın mührü gibidir. Bu mühür sâyesinde Hz. Süleymân (a.s.) inse ve cinne hükmeden bir peygamberdir. Şerîata emirlerine riâyet edenler bu mühre sahip olurlar. Şerîat mührüne sahip olanlar, şeytâna, nefse, hevaya gâlip gelirler ve böylece Mevlâ'larının rızâlarını kazanırlar.
4. Şerîat, Hz. Mûsâ'nun âsâsı gibidir. Âsâsıyla Hz. Mûsâ firavun gibi bir zâlime karşı gelmiş ve onu alt etmiştir. İşte elinde şerîat âsâsı olan kimse de zâlim nefse karşı gelir ve onu ıslah eder. Dünyevî ve uhrevî muratlarına nâil olup, zâlim nefsin şerinden emin olurlar.

*Hidâyet burcudur nûr-ı şerîat
Saâdet silkidir dürr-i şerîat
Şerîatla olan Allah'ına kul
Kulu makbûl eder sırr-ı şerîat*

*Açar hep mâsivânın zulmetini
Visâle erdirir bedr-i şerîat
Şerîatla amel et Şeyh Sâmi
Selâmet semtine minber şerîat*

Mevlâ'mız şerîat gemisine binen, şerîat dâiresinden ayrılmayan, şerîat mührü ve âsâsıyla cümle düşmanlarına gâlip gelen, azmi, gayreti, himmeti âlî kullarının zümresine cümlemizi ilhâk etsin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Kurtuluşun Anahtarı: Tarîkat-ı Aliyye

*Allah'a hamededer kulu
Peygamber göstermiş yolu
Şükre devâm eyle ulu
Bu nimeti bilmek lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

tarîkat-i aliyye, felâha ermenin yoludur. Bu yola intisap eden kimse, hem dünyevî hem de uhrevî kurtuluşun anahtarını elde eder.

Tarîkat-ı aliyye, edebi tahsil yoludur. Bu yolda çocuğa muâmelede bile edep terk edilmez. Aksi takdirde bu yola intisabın hiç bir faydası olmaz. Edebi muhafaza edebilmek içinse mürşid-i kâmile râbitalı olmak şarttır.

Tarîkat-i aliyye, mâsivâyı kalpten çıkarma yoludur. Bâyezîd-i Bistâmî (k.s) Hazretlerine "Sizin kalbinizde de mâsivâ bulunur mu?" diye suâl etmişler, "Kalbimize uğrar geçer, hiç durmaz" cevabını vermiş.

Tarîkat-ı aliyye, amel-i sâlihe tâlip olmanın yoludur. Kişinin kendisini kurtaracak sâlih amelleri yoksa âhirette nesebinin, soyunun-sopunun ona bir faydası olamaz. Peygamber Efendimiz (s.a.v) Fâtıma annemize bile "Ey kızım Fâtıma, sakın babam peygamber diye güvenme!" buyurmuştur. Kişi, sırât-ı müstakimden geçene kadar tehlikeden kurtulmuş sayılmaz. Üstâdlarımız mübarek gecelerde ve seher vakitlerinde evlatlarını gözlerler; amelleri semâya ulaşıyor mu diye. İnsan son nefesinde îmân ile gidebilir ama sâlih bir ameli yoksa yaptıklarının cezâsını bir bir çekecektir. Fakat zâhire bakıp da kimse hakkında su-i zanda da bulunmamak lâzım. İnsanların içlerinde gizli olanı bizler bilemeyiz. Bir mevtâyı on üç gün sonra kabrinden çıkarmışlar, bedeninde hiçbir değişiklik yokmuş. Herkes şaşırmış. Zirâ adam halk nezdinde pek makbul bir kimse değilmiş. Demek ki "Allah! Allah!" diye âhirete göçmüş ki cesedi bozulmamış. Fakat bu yine de âhirette her şeyini kurtarmış anlamına gelmez.

Tarîkat-ı aliyye, azaptan kurtulma yoludur. Azapların en hafifi kabir azabıdır. Kabir azabının en hafifi ise kabirde kemiklerin sıkılmasıymış. Allah cümlemizi muhafaza buyursun. Bütün bu azapların sebebi ise kalbimizden söküp atamadığımız dünya muhabbetidir.

Tarîkat-ı aliyye, dünya muhabbetini kalpten söküp atma yoludur. Ehl-i tarîk bir kişinin kalbinde zerre kadar gayrullah bulunmamalıdır, dünya sevgisi yer almamalıdır. Kalpte dünya muhabbeti varsa yapılan evrâd ü ezkârın hiç bir tesiri olmaz.

Tarikat-ı aliyye, nefsin arzularını terk etme yoludur. Tarıkatta, nefsin arzularını tamâmen terk edene şehitlik mertebesi verilir. Nefsin arzularını kısmen terk edenlere gâzilik rütbesi verilir. Nefsin arzularını terk etmeyenlere ise hiç bir rütbe verilmez. Dolayısıyla bir ganimet de elde edemez. Yâni âhirette felâha eremez.

Tarikat-ı aliyye, cemâlullahı talep yoludur. Cemâlullahı talepte gayret göstermedir. Kalpte karıncanın karnadı kadar günâh karalığı kalmamalıdır. Aksi takdirde cemâlullahı müşâhede mümkün değildir.

Tarikat-ı aliyye, dünyaya rağbet etmeme yoludur. Tarikat-ı aliyye âhirete rağbet yoludur. Pederim Şeyh Mustafa Efendi (k.s) "Kıyamete ne kaldı ki insanlar dünyaya bu kadar rağbet ediyorlar" diyerek şaşkınlığını ifâde ederlerdi.

Tarikat-ı aliyye, gönül temizliğidir. Bir bayram temizliği yaptığımız kadar gönlümüzü temizlemiyoruz.

Tarikat-ı aliyye, ahlâkı güzelleştirme yoludur. İnsanın ahlâkı ise her işinde, Cenâb-ı Allah'ı vekil tutmakla ve kâinatta O'ndan başka güç ve kuvvet sahibi olmadığına inanmakla yâni tevekkülle güzelleşir.

Tarikat-ı aliyye, nefse "Dur!" deme yoludur. Nefse "Dur!" denilmediği zaman kurtuluş ümidi olmaz.

Tarikat-ı aliyye, dili hapsedme, nefse hâkim olma yoludur.

Tarikat-ı aliyye, incitmeme ve incinmeme yoludur.

Kardeşlerim, bu söylediklerimi sakın hafife almayın. İksir gibi kıymetli kelimelerdir bunlar.

Mevlâ'mız cümlemizi tarîkat-ı aliyyede sâbit kadem
kılsın. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Tarîkâta Niçin Girilir?

*Kardeş gel benliği bırak
Gerek gâyet temiz yürek
Yakın sanma, yol çok ırak
Tedârikin görmek lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

yolumuz tarikat-i âliyye. Bu yola hasta giren, sıhhat bulur. Bu yola fakir giren, zenginleşir. Bu yola câhil giren, âlim olur. Bu yola âlim giren, ârif olur. Bu yola ârif giren, mukarreblerden olur.

Tarîkat-i aliyyenin gerekliliğine dâir gönüllerinde şüphe bulunan hocaefendiler bize soruyorlar “Tarîkâta niçin girilir?” diye... Sizlerin arasında da hoca kardeşlerimiz var; hepsine birden cevap olması bakımından, bu mevzûda birkaç cümle edeyim.

Üstâdımız Sâmi Efendi Hazretleri, tarîkatın gerekliliğine dâir üç tane asıl sebep sayarlardı:

1. Tarîkat-ı aliyyeye girmek, kalp hastalıklarımıza devâ olur. Mânâ âleminin kâideleri de madde âlemindekilere benzer. Bedeni hasta olan bir insan nasıl ki yediklerinden tat alamazsa, kalbinde hastalık olan bir insan da namazından ve sâir ibâdetlerinden lezzet alamaz. Ayrıca herhangi bir fayda da göremez. Bedeni hasta olanı doktora, gönlü hasta olanı da bir mürşid-i kâmile götürüp tedâvi ettirmek şarttır.
2. Tarîkat-ı aliyye, kişinin âhirete îmânlı gitmesine vesîledir. Ölüm anında Rabb'imiz, mürşid-i kâmilimiz sûretinde bir meleğini görevlendirir ve îmânımızı almak için uğraşan şeytânı def eder. Nice imasız giden fetva ehli vardır. Menâkıb kitaplarında öyle kıssalar vardır ki ilmi çok olan nice âlimi, ilmi son nefesinde kurtarmaya kâfi gelmemiştir. Ama kitaplarımızda, tarîkat-ı aliyyeye girmiş, bu yola gönül vermiş insanların, âhiretlerinde hayırlı müjdelere nâil oldukları hep hikâye edilmiştir.
3. Tarîkat-ı aliyyeye intisap eden kişi kabir azabından emin olur. Resûlullah Efendimiz (s.a.v), «*إِنَّ «الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ»* "Kabir, âhîret duraklarının ilkidir. Kabirde hesap iyi verilirse sonrasi da iyi olur." buyurmuştur. Suâl meleklere hesaba geldiğinde mürşidlerimiz -bi-iznillâh- araya girerler, "Durun! O benim evlâdımdır. Rabb'i Allah'tır, dini İslâm'dır, peygamberi Muhammed Nebî'dir..." diye bizim yerimize cevap verirler.

Üstâdımız, "Tarîkâta, dünyada, kabirde, mahşerde, cennette başiboş, kimsesiz dolaşmamak için girdik" derlerdi. İlmî olanlar tarîkat-ı aliyyeye zor girerler; fakat girdikleri zaman da çabuk ilerlerler. Ancak ilmini amelle süsleyen, amelini ihlâs cilasıyla parlatan, bu yolda ne kadar ilerlese de kendinde bir varlık görme-yip üzerindeki nimeti mürşid-i kâmilinden bilen kimse, işin sırrına vakıf olur. Bütün feyiz, üstâdlarımızdan gelir. Mürşidleriyle irtibatı kopanları bir daha yola getirmek çok zordur. Zindanları sadece maddî suçlular için sanmayın. Mânevî zindanlarda çürüyen kardeşlerimiz de var. Mürşidlerinin onları o zindandan kurtarmak için ödedikleri bedelleri bilseler, alınlarını secdelerden kaldırmazlardı. Bağlandığı kapıya nankörlük etmek Allah'ımıza en sevimsiz gelen hâllerdendir; Mevlâ'mız muhafaza buyursun.

*Tarîkat temeli bunlar
Râbıtayla kalbi dinler
Teslim olup işi anlar
Meyyit gibi olmak lâzım*

Yolumuzun kıymetini bilmeyi, mürşidlerimize gönülden teslim olup muhabbetlerini hiçbir dünya malına değişmemeyi Allah Teâlâ hepimize nasip etsin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Tarîkat-ı Aliyye ve Mürşid-i Kâmiller

*Nefsin binaların yıkar
Kılıçla demini döker
Mahşerde evlâdın çeker
Peşine kurban olduğum*

Kıymetli kardeşlerim!

Serîat da tarîkat da yoldur. Şerîat yolundan cennete, tarîkat yolundan Allah'a vuslat gerçekleşir. Tarîk, şiddetle ayak vurulan yer demektir. Hacer validemizin ayağı gibi sâbit ayak gerektir bu yolda yürümeye. Tarîkat yolunda, kendi nefsimizden başka bir mürşide gönülden bağlanmamız şarttır. Şerîat yolunda ibâdet ü taat etsek de nefsimizi aradan çıkaramayız, dolayısıyla da amellerimiz sâlih olup Hak katına erişmez. Tarîkat yolunda yürümek için her hususta kendisine itâat edeceğimiz bir mürşid-i kâmile bağlanırsınız. Sâdık mürîdler bilir ki Allah'a giden yol, insanın derilerini kavlatır, ciğerlerini parçalar, bellerini büker, uykusunu kaçıtır,

kalbini titretir, gönlünü eritir. Bunun için şâirler, tarîkatı menzilleri uzun ve çok olan bir yola benzetmişlerdir:

*Bu yol uzaktır
Menzili çoktur
Geçidi yoktur
Derin sular var*

Derin sularda boğulmamak için üstâdlarımızın emirlerini tutmak gerekir. Sâmi Efendi Üstâdımız buyururlardı ki: "Gönlünde âhîret kaygısı olan kişi deliksiz uyku uyuyamaz." Şimdi kendimizi bu târiflere göre ölçüp biçelim. Ona göre Allah'a giden yolda, tarîkatı aliyyede ne kadar adım attığımızı hesap edelim.

Sorsalar, mürşidime bağlıyım deriz, beni Allah'ıma o götürecektir deriz ama bununla berâber derin gaflet uykularından uyanamıyoruz. Demek ki muhabbetimiz eksik. Muhabbet eksikliğinin sebebi ise edep noksanlığıdır. Edepsiz insan tarîkatta yol alamaz. Şu girdiğiniz yol, alelade bir yol değil; burada her şey Resûlullah'ın onayından geçiyor. Bizim de bu edeple, ona göre yaşamamız lâzım. Sâmi Efendi Üstâdımız dedi ki: "Bâzı ihvânımız var; ne o bizden ne biz ondanız." "Bu yola muhabbetle gelin. Başka türlü yol alamazsınız." Mânevî hâllere vâkıf bir zat bir gün Sâmi Efendi Üstâdımız'a ihvân kardeşlerinden birinin durumunu sorar. Üstâdımız bu zata iki topluluk gösterir. Biri ihvân topluluğu, diğeri ise tarîkatta olmayanların topluluğu. "Bak bakalım, o sorduğun kişi nerededir?" buyururlar. O zat bakar ki kardeşi ihvânların içinde değil; diğeri

topluluğa karışmış. Onların sözünü tutuyor. Onların sohbetlerinden zevk alıyor. Onların edep dışı hâllerini âdet ediniyor... Bunun üzerine Sâmi Efendi Üstâdımız "Sorduğunuz kişi zahiren yola girmiş ama mânen girememiş." buyuruyorlar.

Bu yol, tarikat-i aliyedir, çok yüce bir yoldur. Bu yolda büyükler ile yarış yapılmaz. Büyüklerin sözlerinin dışına çıkılmaz. Gönle büyüklerin muhabbetinden başka muhabbet konulmaz. Önce mürşidine sorup sonra kendi kafasına göre iş yapılmaz. Bu hâller insanı geriye götürür. Bin bir zahmetle elde ettiği hâllerini insana kaybettirir. Bu yolda en çok mürşid-i kâmilin zâhirî hâllerine takılanların ayağı kayar. Onları kendileri gibi nefsinin esiri insanlar sanıp da ta'n ederek âhiretlerini berbat eylerler. Sanırlar ki mürşid-i kâmil olmadan da Allah'a giden bir yol vardır. Mürşid-i kâmilin her an onları imtihân ettiği farkında olmaz da edep dışı sözler sarf ederler.

Teslimiyeti ve muhabbeti tam olanlara imtihân te-sir etmez. Bağ bostanı sel götürse, muhabbetli ihvân, ocağının başında oturup ısınmaya devâm eder. Çünkü her şeyin Hak katından olduğunu ve kendisinin hayrı için yere indiğini bilir. Dışarının karını, soğuşunu, fırtınasını, yağmurunu hissettirmeyen evinin dört duvarı, mürşid-i kâmilin tasarruf gücüdür. Tarikat-ı aliyeye budur... Allah'ımızın hakkımızdaki takdirinin güzelliğini kavramamız için verilen imtihânlardan dizimiz bile kanamadan çıkmamızı sağlayan yolun adıdır. Ama bu nimetin kıymetini çok az kimse bilir; ekserîsi bu nimetin kıymetini bilmezler.

Mürşidin seni Allah'a götürmeye çalışıyor, sen ona demediğini bırakmıyorsun. Bâzı ihvân var ki biz yirmi senedir adını defterde tutmaya çalışıyoruz, o zorla kendini Resûlullah Efendimiz'in defterinden sildirmeye uğraşiyor. Allah boşu boşuna bu âlî yolu çiğnetmesin kimseye. Zararı yedi ceddine kadar varır ulaşır -mâzallah-.

İhlâs, edep ve muhabbet ağızımızı Mevlâ'mız kâfi eylesin. Bizleri Habîb'inin vârislerinin gözünden gönlünden düşürmesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Mürşid-i Kâmile Teslimiyet

*Ey Allah'm affet bizi
Kalemdâr'ın sızlar özü
Kademine sürsem yüzü
Efendimin tozu başka*

Kıymetli kardeşlerim!

t arîkat-ı aliyye gibi bir nimet-i uzmâ bize lütfedilmiş, hakkını vermek gerekiyor. Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) müşrikler itiraz ederken şöyle diyorlardı: "Bu nasıl peygamber? Bizim gibi yiyor içiyor, evleniyor..." Müşriklerin beklediği insan-üstü melek gibi bir şeydi. Hâlbuki onlar, Hz. Peygamber'in meleklerden üstün olduğunu bilmiyorlardı. Mürşid-i kâmillerimiz de böyledir. Dışarıdan bakılınca bizim gibi insandırlar. Ancak içlerinde taşıdıkları sır bizler için muammadır. Onları meleklerden üstün yapan, insanlığa, bizlere olan şefkatleridir. Bizlere karşı kendi anne-babalarımızdan daha çok şefkatlidirler. Üstâdlarımızın zâhirlerine bakıp onlar hakkında konuşmaya başladığımız da müşriklerden far-

kımız kalmıyor. İtirazlar başlıyor. Kişi mürşidinin elinde ameliyat masasına yatırılmış bir hasta gibidir. Hasta "Doktor Bey, onu öyle yapma, böyle yap" diyebilir mi hiç? Ameliyat masasındaki hasta, hafif bir kımıldamada, yanlışlıkla bir bıçak darbesi alabilir, bundan dolayı, hasta hiç sesini çıkarmaz, narkozun verilmesini bekler, teslim olur. Akıllı mürîd de ameliyat masasındaki hasta gibi mürşidine teslim olmalıdır. Niye? Çünkü mânen hasta. Kendi başına bir şey yapacak hâlde değil. Nasıl ki hasta iyileşip taburcu olana kadar doktorun emirlerini tutmak zorundadır; mürîd de aynı şekilde tedâvi olana kadar mürşidinin emirlerine riâyet etmelidir. Zamanı gelince hâzık tabîb, onu zaten serbest bırakacaktır. Ona "İsteddiğini ye, iç!" diyecektir...

Allah aşkına kardeşim, kanadın yok ama sen hemen uçmak istiyorsun. Daha dişlerin çıkmadan süt içmeyi bırakıp başka gıdaları istiyorsun. Önce sütü içmelisin ki dişlerin çıksın, böylece de diğer gıdaları alabilesin. Râbita yolun başlangıcında olan kimselere anne sütü gibidir. Bu yüzden bünyeye faydası olmayacak gıdalar yememek lâzım. Allah'ı zikretmeyi, tevbe istiğfarda bulunmayı hafife almamak gerekiyor. Sıbyan mektebi çağındasın ama medreseye gideyim diyorsun... Olmaz! Mümkün değil! Ne demişler?

Dün mektebe varmış

Bugün üstad olayım der

Mümkün mü hiç? Hayır! Üstâdlarımız bize bir reçete vermiş. O reçetede bizim ihtiyacımız olan bütün ilaçlar

târif edilmiş. Ben o reçeteyi bırakıp beni tanımayan bir eczâcıdan yeni ilaç istiyorum. O ilaçları içince de kendi aklıma göre hareket ediyorum; mürşidimin dediklerini beğenmiyorum. Onların kıymetlerini bilmemiz elzemdir. Onların her birisi, bizim kötü ahlâkımızı tedâvi etmeye muktedirdirler. Muhabbet güneşinin gönlümüze doğması için teslimiyet pencerelerini ardına kadar açmamız lâzım.

Vahdet denizinde yüzmek isteyen kimsenin, gemisinde çatlak olmamalıdır. Gemiye su girerse gemi batar gider. Kalbin içine de yaramaz düşünceler girerse kalp fesada uğrar, fayda vermez olur. Kalbin fesâda uğraması için şerîata riâyet şarttır. Kalpte dünya muhabbeti varsa, gâfiller dost edinilmişse, nerde kaldı senin derişliğin, nerde kaldı senin mürîdliğin?

Her arkın suyundan içme

Menbainı bulmak lâzım

Bütün bunları size olan muhabbetimden, şefkatimden söylüyorum. İçinizde tazecik fidanlar var; onların hürmetine söylüyorum. Mürşidin huzuruna kalbinde başka başka sevgilerle gelinmez, gelinse de feyiz alınmaz. "Eski hâllerimiz kalmadı efendim!" diyorsunuz. Hak'tan gâfil olanlarla berâber olmayın, onlar gibi düşünmeyen, onlar gibi yaşamayın. Kabirde, yevm-i kıyâmette, haşirde neşirde onlar sizin imdâdınıza yetişemezler. Doksan dokuz kötü huyunuz olsa o benim gözüme gözükmaz ama bir güzel huyunuz varsa o benim gözüme görünür. Ancak sizler, kardeşlerinizin

küçük bir kusurunu, dağ gibi görüp onları incitiyorsunuz. Onları incitince de müşidlerinizi incitmiş oluyorsunuz.

Allah'ımız bizi müşidlerinin kapısında teslimiyetle boyun bükenlerden eylesin. Hazine sandığının üzerinde oturup ele güne avuç açanlardan eylemesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Sohbet Meclisleri

*Sohbetsiz zaman geçirme
Fırsat kuşunu uçurma
Aldığım dersi kaçırma
Kıymetini bilmen, neden?*

Kıymetli kardeşlerim!

Pek latif üstâdlarımızın sohbetlerinde bulunmak çok büyük bir devlettir, saâdettir. Bir misâl arzedeyim size. Sabah namaza gitmek için yola düştüğünüzde, önünden geçtiğiniz bahçelerden –bahçe elli, yüz metre uzakta olsa da- güzel güzel gül kokuları, çiçek kokuları gelir burnunuza. Bahar aylarından birinde idi, arabayla Ankara'dan geliyoruz. İğde ağaçlarının arasından geçiyoruz. Arabanın camları kapalı olmasına rağmen burnumuzu delecek gibi bir koku geliyordu yeni çiçek açmış iğdelerden. Kapalı camın ardından koku ciğerlerimize doluyordu. İşte mürşid-i kâmillerin sohbet meclisleri de böyledir... Birer cennet bahçesi gibidir.

Peygamber'imiz -aleyhi's-salâtü ve's-selâm- bir hadîs-i şerîflerinde bunu beyân buyuruyorlar:

«إِذَا مَرَزْتُمْ بَرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: مَجَالِسُ الذِّكْرِ»

Yâni, "Cennet bahçelerine uğradığınızda oranın fevâ-kihinden (meyvelerinden) istifâde edin. Ashâb-ı kirâm sordular, 'Cennet bahçeleri nedir?' Efendimiz 'Zikir meclisleridir' buyurdular."

Bizim bu sohbet meclisimize gelenler de bu cennet bahçelerine girip, oranın meyvelerinden yiyecekler -inşâallah-. Hadîs-i şerîfte buyurulduğu üzere, cennet bahçeleri zikir halkalarının kurulduğu bu sohbet meclisleridir. Meyveleri ise, ilimdir, zikrullahtır.

Sohbet meclisleri, güzel kokuların satıldığı attâr dükkânına benzer. Sohbet meclislerinin dışındaki meclisler ise demirci dükkânına benzer. İmdi ben sizlere diyorum ki demirci dükkânına asla varmayın. Demirci demiri döverken, ateşi üzerinize düştü mü elbiselerinizi delik-deşik eder. Gıybet ile delik-deşik eder, riya ile laf taşımayla, mâlâyânî ile delik-deşik eder.

Tâhîr Büyükkörükçü Hoca anlatmıştı: Adamın birisi attâr çarşısından geçerken birden yere yığılıvermiş. Güzel kokular satan bu dükkânlardan gelen ıtır kokusu adamın başını döndürmüş ve adam yere düşmüş. Adamın etrafına halk toplaşmış ne var diye. Halk, adamın derdine derman aramaya başlamış. Birisi elini onun kalbine götürüyor, atıp atmadığını yokluyor, bir diğeri de eline-yüzüne gül suyu serpiyordu. Fakat gül suyu

serpen kişi, baygın adamın başına gelenin gül suyundan kaynaklandığını bilmiyordu. Gül yağı sürüyorlar, menekşe sürüyorlar, sünbül sürüyorlar, iğde çiçeği sürüyorlarmış, ancak adam daha da fena oluyormuş. Derken "Fılan kişi attâr çarşısında baygın düştü, yatıyor" diye yakınlarına haber yollamışlar. Bayılıp düşen adamın, akıllı bir kardeşi varmış, hemen çarşıya koşa koşa gelmiş. Varmış kardeşinin başucuna. Elbisesinin yenido bir parça köpek pisliğı varmış. Kimselere göstermeden köpek pisliğini onun burnuna yaklaştırınca adam ayılıvermiş. Bayılan adam, rızkını kazanmak için her gün sabahtan akşama kadar pisliğe gömülmüş olarak, tabakhane de pis kokular içinde debbağlık (dericilik) yapıyormuş. Adam burnuna pislik çeke çeke, pislik böceğine dönmüş âdeta. Pislik böceğı elbette gül suyundan, güzel kokudan bayılır.

Bu sohbetler de bizim gül bahçemiz, attâr dükkânımız. Getirin buraya üç beş münkiri, buradaki havaya alışamaz. Niye? Burnu gül kokusuna alışmamış da ondan. Allah dostlarının sohbet meclisleri, füyûzât-ı ilâhiyye kokularını koklatırır burnumuza. Kıymetli پدرim, Es'ad Erbîlî Efendimiz'in halka-i zikrinden geldiğinde misler gibi kokardı. "Baba o kokudan yine sür" derdim; "Oğlum o mânevî kokuyu sen de mi duyuyorsun?" diye hayretini ifşâ ederdi. Koku sürünmezlerdi onlar ama nasıl kokardı vücutları târif edilmez...

Geçenlerde Kırıkhan'da Bâyezîd-i Bistâmî Efendimizin dizinin dibine oturduk. O kokuyu da târif edemem, o feyzi de târif edemem. İçimizi nasıl tuttuğunu anlatamam. Sanki hayat süren bir kutb-ı cihânun yanına otur-

muş gibiydik. Mevlâ'm «إِذَا تَحَيَّرْتُمْ فِي الْأُمُورِ فَاسْتَعِينُوا بِأَهْلِ الْقُبُورِ»
 “Bir hususta tereddüte düştüğünüzde kabir ehlinden yardım
 dileyiniz.” hadîsinin sırrına mazhar etti bizi –elhamdü-
 lillah-. Onun için ehlullahı gerek hayatlarında gerekse
 memâtlarında ziyaret lâzımdır. Konya’da Mevlânâ’yı,
 Kars’ta Ebu’l-Hasen Harakânî’yi, Ankara’da Hacı
 Bayrâm-ı Velî’yi ziyaret edelim –inşâallah-. Buralardan
 alacağımız feyiz bize yeter.

Mevlâ Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri bu gül bahçe-
 lerinden ayağımızı kesmesin. Burnumuzda daîm gül
 kokusu olsun. (Âmin)

Hamd olsun âlemlerin Rabb’i olan Allah’a.

Zikir Âdâbı

*Râbitadan hiç ayrılma
Ölüm fikrinden hiç yorulma
Fenasın, iyi görünme
Bal içinde zehirdir bu*

Kıymetli kardeşlerim!

bu sohbetimizde, zikir meclislerimizde ve mânevî derslerimizde riâyet etmemiz gereken bâzı edep-lerden bahsedeceğiz inşaallah.

1. Tahâret tam olmalıdır. Hem bedenen hem de kalben tahâret tam olmalıdır. Aksi takdirde zikirden lezzet alınmaz. Bu yüzden zikre oturmazdan evvel tahârete riâyet edilmelidir.
2. Mürşid-i kâmilin zikir meclisinde hâzır olduğu, orayı gözetlediği akıldan çıkarılmamalıdır. Böylece gaflet hâli gider, kalp düzelir.
3. Zikir sırasında gözler yumulu olmalıdır. Açık olursa havâtır da o nisbette çoğalır. Akla türlü

türlü düşünceler gelir, dolayısıyla gönlünü zikre veremezsin. Gözler yumulu olursa kalp olduğu yerde kalır, sağa-sola dağılmaz.

4. Besmele ile başlanılan silsile-i şerîf pür edeple okunmalı, her birinin zikir meclisinde hâzır oldukları hatırdâ tutulmalı, silsiledeki büyüklerimizimizin ruhları için fâtiha gönderilmelidir.
5. İstiğfârın tesirini artırmak için en küçük günâhlar dahi hatırlanmalıdır. Kanaatiniz olsun kardeşlerim, tesbihi elime alıp istiğfara başladığımda günâhlarım gözüme Kaf Dağı gibi gözüküyor. "Huzuruna bu günâhla nasıl varacağım Ya Rabbi!" diye düşünelim. Şöyle bir düşünün: Elbise-mize necis bir şey bulaştığında "Bununla ben insanların içine nasıl çıkarım?" diye kaygılanırız değil mi? Aynı bunun gibi, kalbimizi kirleten günâhlarla Rabb'imizin huzuruna vardığımızda hâlimiz nice olur diye de düşünmeliyiz. İstiğfâr yapılırken bir perişanlık, bir çaresizlik hâli üzerlerimize çökmelidir. Böyle yapıldığı zaman tesiri artar. İnsanları incitirseniz, üzerlerinizde kul hakkı bulunursa istiğfârın size tesiri olamaz. Yevm-i kıyâmette, mahşerde amel defterleri kar taneleri gibi yağacak. Kimine defteri sağından verilecek, kimine ise solundan verilecek. Amel defterimiz ne taraftan verilecek diye iyice düşünmeliyiz. Mîzânda amellerimiz bir bir tartıldığında günâhlarımız mı ağır gelecek sevaplarımız mı? Bunu düşüneceğiz. Huzurullah'a yüzü kara nasıl varırız? Bunu düşüneceğiz. ﴿فَرِحْتُ فِي الْجَنَّةِ﴾

﴿وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ﴾ Âyet-i kerîmede bildirildiği üzere. "Bir fırka cennetlikler bir fırka da cehennemlikler zümresinde olacaklar." (Şûrâ, 42/7) Hangi fırkadan olduğumuzu düşüneneğiz. Zor zamanımızda şefaât-i Mustafa'ya erişebilecek miyiz? Bunu düşüneneğiz.

6. Râbita-i şerîfe tam bir huzur hâli ile yapılmalıdır. Büyüklerimiz derlerdi ki râbita, yarım saat, kırk beş dakika hatta daha da fazla yapılabilir. Ne kadar huzur hâlinde uzun tutulabilirse faydası vardır. Çünkü zikir meclislerimizde ve dersimizin içinde en fazla lezzet alacağımız şey râbita-i şerîfedir. Muhammed Ma'sûm Hazretleri "Letâiflerin üzerinde en fazla tesiri olan şey râbitadır." buyurmuşlar. Evet, râbita sâyesinde letâifler bir bir açılıveriyor.

Üstâdlarımızın derslerde ve zikir meclislerinde riâyet edilmesi gereken târifeleri böyle.

Mevlâ'muz bizleri bu târifeyi eksiksiz yerine getirenlerden eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Râbita-ı Şerîfe ve İhlâs

*Tarîkat temeli bunlar
Râbitayla kalbi dinler
Teslim olup işi anlar
Meyyit gibi olmak lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

Râbitası kuvvetli olan ihvânın şeytân semtinden bile geçemez. Çünkü râbitalı olan kişinin kalbi dâimî zikirdedir. İhvân dâima mürşidiyle berâber bulundu mu, hem letâif derslerini çabuk çabuk geçer, hem de şeytân onun semtine aslâ uğrayamaz. Fakat râbitayı ihmâl ederse, şeytân onu istilâ eder, kalbine nüfûz eder. Küçük günâhlarda ısrar, büyük günâhlara kapı açar. Günâh hastalığının ilacı, seherde çekilen evrâddır. Mürşidlerimiz tarafından verilen mânevî derslerimiz, nefsin mertebelerini bir bir geçmek içindir. Mânevî derslerin yerine getirilmemesi münâfıklık alâmetidir. Çünkü ders alınırken bir ahidleşme söz konusudur. Ahde riâyet et-

memek münâfıklık alâmetidir. Sünnete riâyet etmemiz, mânevî derslerimizi kolaylaştırır.

*Fıkıh ile hadîs öğren
Nefsini yıkmaya davran
Mürşide binde bir uğran
Sakal altı suâldir bu*

Seher vaktinde yapılan derslerde sâlike büyük ikrâmlar ihsân olunur. Üstâdımız Sâmi Efendi Hazretleri, "Bizim ihvânımız Peygamber'in koruması altındadır" buyururlardı. Rabb'imizin "kulum" dediği vasıfta insan olmadan kendimizi olduk, piştik diye kabul edemeyiz. Mürşidine râbitası kuvvetli olan ihvânın işi hem dünyada hem de âhirette çok kolaydır. Râbitanın sâliki götüreceği yer murâkabedir, Rabb'imizin âlemi yaratışındaki sırları tefekkürdür. Bu sâyede kalpte hikmet pınarları çağlar.

Benlik şişesini kırmak zorundayız. Dâima muhâsebe edeceğiz. Hesap korkusu taşıyacağız. Hüzün üzre olacağız. Sâmi Efendimiz Hazretleri zamanının kutbuydu, insanların ve cinlerin mürşidi idi. Ancak üzerlerinde hiç eksilmeyen bir mahzûniyetleri vardı. Bütün üstâdlarımız, mânevî bir ocaktır. Bizler ocağın etrafında ısınıyoruz. Fakat ocağın üzerine oturmamız lâzım.

Bir gün bir evlâdımız bize "Efendim, bu derslerin sonu nereye kadar varacak?" diye sordu. "Oğlum! İbâdet ölene kadardır." dedim. Râbitası, murâkabesi kuvvetli olan ihvânımızdan bâzıları eşyanın konuştuğuna muttali olur. Ancak esas olan "kulluk" sırrına er-

mektir. Büyüklerimiz "Bitkilerle, hayvanlarla konuşur hâle gelseniz dahi derslerinize devâm edin" buyurmuşlardır.

Ladikli Hacı Ahmed Ağa, "Mahmut Sâmi Efendi Hazretlerinin evlatları arasında hayvan sûretinde kimse yoktur" buyururlarmış. Bu nimet, her yol ehline nasip olmaz. Hayvan sûretinde olmamak ise ihlâsa bağlıdır. Akşam ile yatsı arasında 100 defa "Sübhânallâhi ve bihamdihi" deyin buyurmuştu Sultanımız. İbâdetlerimize ihlâs tuzu biberi ektiğimizde, o ibâdetleri tartacak mi-zan yoktur. Fakat ibâdetlerimizde ihlâs yoksa sadece yorulduğumuzla kalırız.

"İhlâs ile amel nasıl olur Efendim?" diye sorarsanız cevâbı çok kolay: "Başkalarının derdiyle dertlenmekle hâsıl olur." Misâl: Mahallemizde, köyümüzde evlenmemiş kız çocukların sıkıntıları uykularımızı kaçırmalıdır. Her kimin derdi varsa onun derdiyle dertlenmek pek mühim. Gönüller yapmak pek mühim. İnsanlara hilm ile muâmele pek mühim. Çünkü ihlâs elbisesi, gönül kırmayanlara, insanlarla muâmelelerinde af yolunu seçenlere giydirilir. İhlâs Hz. Ebûbekir'in yolundan gidenlere verilir. Ebû Cehil'in yolundan gidenlerin amel-lerinde ihlâs, samimiyet bulunmaz. Cân ü gönülden Allah'ımızı zikretmezsek kafamızda, kalbimizde şeytân dolaşır. Ne kendimize ne çoluk-çocuğumuza bir faydamız olur.

Zikrullah şifâu'l-kulûbdur. Cenab-ı Hakk'ı zikir, kalbi-hasetten, kibirden, cimrilikten, hırstan, tamahkârlıktan korumak için şifadır. Hadîs-i şerîfte «الذِّكْرُ خَيْرٌ مِنَ الصَّدَقَةِ»

"Cenâb-ı Hakk'ı zikir sadaka vermekten efdâldir." buyrulmuştur. Şeytân benî âdemin kalbini istilâ etmeye çabalar. Lâkin kalp Cenab-ı Allah'ı zikredince oraya nüfûz edemez, orayı istila edemez. Kalp Cenâb-ı Allah'ı unutursa şeytân kalbi istilâ eder, kalbe nüfûz eder.

Mevlâ bizleri Zât-ı Kibriyâ'sını her nefeste hatırlayan ve amellerini şeytâna kaptırmayan kulları arasına dâhil etsin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Mânevî Hâl

*Halkın içine karışma
Şeytân ile hiç barışma
İhvanlar ile çekişme
Fena ahlâk, sıfırdır bu*

Kıymetli kardeşlerim!

insan hiç bir zaman aynı hâl üzere kalamaz. Dâima bir hâlden başka bir hâle geçer. Bâzen iyi hâlde, bâzen kötü hâlde olur. Bu yüzden insanın evvelki hâllerini hep hatırında tutması lâzım gelir. Tarîkat-ı aliyyede azmeden, muhabbetli, teslimiyetli, râbıtalı olan kardeşlerimizin letâifleri çalışır, ahlâkları güzelleşir. Mürîd murâkabelerde kalbini açtı mı, derhâl arş-ı a'zama uyanır. Oradan kalbine füyûzât-ı ilâhiyye sağnak sağnak dökülür. Eğer dersiniz ki üzerimize sebepsiz bir gevşeklik geldi, iyi hâllerimizi kaybettik. İşin içinden de çıkamıyoruz. Bendeniz derim ki: Râbıtayı iyi yapamıyorsunuz. İrtibat kuramıyorsunuz, acele ediyorsunuz.

Gözlerinizi kapıyorsunuz ancak gönlünüzü doyuramıyorsunuz. Gayretten sonraki gevşeklik hâli hamlık getirir. Eskiden beri hep söylerim. Bunun tek bir ilacı vardır. Günâhlarınızı bir bir gözünüzün önüne getirin. Sanki ilk defa tevbe ediyormuş gibi "Estağfirullah el-azîm, estağfirullah el-azîm, estağfirullah el-azîm." deyin.

Es'ad Erbîlî (k.s) Hazretleri, ihvârına "Lâ ilâhe illallah el-melikü'l-hakkü'l-mübîn, zikrini Cenâb-ı Allah'ı görüyormuş gibi yapmalısınız" buyururlarmış ve eklermiş: "Şâyet böyle yapmazsanız zikirten hâsil olacak olan göz ve gönül zevkini tam mânâsıyla elde edemezsiniz. 'Allâhümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed'i yâni salavât-ı şerîfeyi ise, kutb-ı cihânı yanına alarak âdeta Fahr-i Kâinât (s.a.v) ile diz dize oturuyormuş gibi okumalısınız."

Ancak kıymetli kardeşlerim bizler, hâzık tabîbin, bize verdiği reçeteyi yanlış kullanıyoruz. Âdâba dikkat etmiyoruz. Bize deniliyor ki, "Sakın acele etmeyin, evrâdın vaktini saatini bekleyin." Fakat biz vakte riâyet etmiyoruz. Aç karnına, şifa niyetiyle, hacet kapılarının açık olduğu, "Kullarımdan isteyen yok mu? Onlara ihsânda bulunayım" buyrulan zaman dilimi içerisinde vazîfelerinizi yapmalısınız deniliyor. Fakat biz tok karnına, keyfimize göre, zikre oturuyoruz. Büyüklerimiz bizlere "Siz virdleri, zikirleri okumayı bilmiyorsunuz" buyururlardı.

Mânevî dersin yapılacağı mekân, loş ışıklı sâkin bir yer olmalı. Gözler açılırsa havâtır çoğalır, etraftaki melâike dağılır gider. Zikir yapılırken gözler kapalı olmalıdır. Göz kapalı olacak ki gönül açılsın. Murâkabe

hâlinde iken üstâdımızı, "Efendimiz, sultanımız, sevgilimiz Allah ömrünü müzdâd etsin, himmetinden bu fakîri ayırmasın, hizmetinden ayırmasın, mahşerde berâber haşr u cem etsin, cenneti a'lâda cemâlullahla birlikte nazar etmek nasib olsun" diye hayır duâlarda bulunup tefekkür etmeliyiz.

Üstâdlarımız âhirete göçmüş olsalar da onlar her dâim bizimle berâberdirler. Bu hususta onlar için herhangi bir zorluk da yoktur. Onlar ber-hayat iken kınındaki kılıç gibidirler. Âlem-i bekâya göçtüklerinde ise kınından çıkan kılıç gibidirler. Yeter ki onlarla olan irtibatımız güçlü olsun.

Pederim Şeyh Mustafa Efendi, Es'ad Erbîlî Hazretlerine "Efendim! Size nasıl râbîta yapayım. Sizi, yanıma mı getireyim, yoksa yanınıza mı geleyim. Önüme mi getireyim, yoksa kalp çanağımı açayım da füyûzat-ı İlâhiyye oraya mı dökülsün." diye soruyor. Es'ad Erbîlî Efendimiz (k.s.) "Mustafa Efendi! Bırak bunları. Kutb-ı cihân, şarktan doğan güneşe benzer. Bulut olsa da yağmur olsa da hiç güneşe zarar gelir mi? Ne olursa olsun güneş doğmaya, parlamaya devâm eder. Bunun gibi, sen de yeter ki gönül pencereni aç, yeter. Füyûzât-ı ilâhiyye içine akmaya başlar." buyuruyor.

İmdi, bizler sözünü ettiğimiz edeplerin hangisine riâyet ediyoruz. Bunu bir düşünelim. Âhirete gaflet perdelerini kaldırmadan gitmeyelim. İnşallah letâiflerimiz açılır, gönlümüze füyûzât-ı ilâhiyye saçılır.

"Efendim eskiden aldığımız mânevî lezzetleri alamıyoruz. Tarîkâta intisap ettiğimiz ilk zamanlarda se-

herlerde kalkardık. Başka âlemlerde başka hâller ile hâllenmiştik. Gönlümüze füyûzât-ı ilâhiyye sağnak sağnak dökülürdü. Şimdi ne oldu da bu hâller gidiverdi." diye serzenişte bulunuyor bâzı kardeşlerimiz.

Bu güzel hâllerin gidişine üç şey sebep olur:

Birincisi, şerîata muhâlefet etmek. Şerîate muhâlif bir hareketiniz, bir ameliniz, bir davranışınız var ise feyz-i ilâhîden nasibiniz olmaz. Şerîattan bir parmak uzaklaşan kişi, tarîkatten mağrib ile meşrik arası kadar uzaklaşmış olur. Binanın temeli sağlam olmayınca üst tarafları inşâ edilebilir mi hiç? Hakîkat binasının temeli olan şerîat sağlam değilse üstüne tarîkat katı çıkılabilir mi? Şerîata muhâlefetten sakının!

İkincisi, dünyaya muhabbet beslemek. Ölüm tefekkürünü çok yapınız; ta ki dünya muhabbeti kalpten çıkıversin. Ağyârı, gönül sarayından çıkaracaksınız ki yâr oraya tecellî buyursun. Hâne mâmur olacak ki sultan, orayı teşrif etsin. "Râbitadan lezzet alamıyorum, Efendim!" diyorsun, dünya muhabbeti orada âdeta put olmuş oturuyor, hiç râbitadan lezzet gelir mi? Bir düşün. Put olan yere melek girer mi?

Üçüncüsü, hasta kalplilerle oturmak. Kalbini gaflet bürümüş kimselerle görüştüğünüz zaman feyz almazsınız. Çünkü onun kalbi hasta. Uyuz devenin içine katıldığı bir sürüyü düşünün, o sürüde hiç hayır kalır mı; hiç sağlam hayvan kalır mı? Ancak üstâdlarımızla râbitalı olursak, nereye gidersek gidelim kimsenin bize zararı dokunmaz -bi-iznillahi teâlâ-.

Mevlâ-yı Zü'l-celâl bunca nimet içinde bizi nankörlerden, şükürsüzlerden eylemesin. Şerîate muhâlefet etmekten, dünyaya muhabbet beslemekten, hasta kalplilerle oturmaktan bizleri muhafaza buyursun. (Âmin)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

İKİNCİ BÖLÜM

İhvâna Tavsiyeler

Ezâ ve Cefâya Tahammül

*Altmış üç var idi Sultanın yaşı
Neler çekti iki cihân güneşi
Uhud tepesinde kırıldı dişi
Sultan-ı Resûl'e olanı düşün*

Kıymetli kardeşlerim!

e liyle, diliyle, gözüyle, kulağıyla harama değen insan, ibâdetten gâfil insandır. Onun hâli kapısız, penceresiz bir eve sahip olan kimseye çok benzer. Ev sahibi zanneder ki bir barınağı var. Ama her tarafı açıktadır. Demezler mi insana: "Evin var ama kapısı, penceresi yok. Penceresini, kapısını yaptı da merkepler, köpekler, kurtlar girip de buradaki zahireyi yemesin." İbâdet ediyor amma göz kapısı açık; dört bir tarafı fıldır fıldır dolanıyor. Kulak penceresi açık; haram-helal tanımıyor her duyduğunu içine akıtıyor. "Niye böyle yapıp

da kendi mülkünü zâyi ediyorsun" dediğimiz zaman bizden yüz çeviriyor.

Haramların götüreceği yer, ibâdetten zevk almaktır. İbâdetin feyzi rahmeti gönle dolmazsa, insanın ne haramdan sakınmaya ne ibâdetinde direnmeye sabrı kalır. Hâlbuki İslâm, tahammül dinidir. Bütün peygamberler hak yolda direndiği için ezâ görmüştür. Nerden geliyor onların bu tahammülü? Haramdan değil, helalden bile kendilerini hak yoldan ayırır korkusuyla sakınmalarından geliyor.

«واحتمال الجفاء من جميع الانام» "Bütün insanların ezâ ve cefâsına tahammül etmek" tavsiye buyruluyor. Peygamber'imiz nasıl tahammül etmiş? Mekke-i Mükerrerme'de müşriklerden gördüğü ezâlar mâlûm. Mübarek enselerine ayaklarıyla bastılar. Üstüne deve işkembesi yüklediler. Çocuklara taşlattılar. Mübarek dişlerini kırdılar. Ne cefâlar ettiler, ne ezâlar ettiler. Bütün Mekke'yi böldüler. Boykot uyguladılar. Kız alınmayacak, kız verilmeyecek. Pazara gelinmeyecek. Müşrikler, müslümanların hâline acılardı da önlerine ekmek atarlardı. Yine de Fahr-i Âlem "Yâ Rab! Kavmimi affeyle! Onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar." diyerek niyâz ediyordu Rabb'ine.

En büyük ezâyı peygamberler, sonra da evliyâullah çekti. Büyük dağların büyük kışı olmasın mı? Peygamberler içerisinde en uzun ömürlüsü Hz. Nûh'tur. Dokuz yüz elli sene peygamberlik yapmıştır. Fakat kendisine tâbi olanların sayısı pek azdır. O'na da diğer peygamberler gibi çok eziyetler yapılmıştır. Nûh kelimesinin

Arapça "nevh" den (ağlamak/dövünmek) geldiği söylenir. Tövbe etmeden boğulup giden kavmi için çok ağladığından bu ülü'l-azm peygambere Nûh denilmiştir.

*İmtihanla has kulları seçildi
Ağaç gibi ortasından biçildi
Mübarek kanları yere saçıldı
Zekeriyâ dosta olanı düşün*

Bütün bu eziyetler niye oldu? Niye yapıldı? Kendini bilmezler bir araya gelip sürekli hak yolun üstünü örtmeye çalıştıklarından. Bunun için «ترك مجالسة السفهاء» (والعوام) "Beyinsiz kendini bilmeyen, sefih, avâm-ı nâsın sohbetlerini terk etmek" hak yola dönmenin ilk adımıdır denmiştir. "Varma münkirin yanına, Kokusu siner tenine" denmiştir.

Ebû Muhammed Murtaîş'e soruyorlar: "Kulu hangi şey Allah'a dost eder?" diye. Diyor ki: "Allah'ın düşman tuttuğu şeyleri ve kimseleri kendisine düşman bellemek. Onlar ise, dünyadır, nefstir, şeytândır"

O zaman şöyle bir durup düşüneceğiz; biz kimleri dost tutmuşuz. Kimlerin sözünün ardına gidiyoruz. ﴿زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ﴾ buyurulmuş âyet-i celîlede (Âl-i İmrân, 3/14). Yâni dünya ve berâberindekiler insana süslü gösterilmiştir. Dünya şehvetleri kendine çeker insanı. Fakat insanı, diğer mahlûkattan ayıran şey onun irâdesidir. Hem dünya şehvetlerinin çekiciliğine kapılmamak için direneceğiz, hem ezâlara belâlara tahammül edeceğiz. Elbette eziyetler olacak. Yoksa muhabbetullah dâvâsında herkes iddiacı olurdu.

Mevlâ cümlemizi nefsine, şeytânına değil, Hakk'ın kapısına kul olanlardan kılsın. Katından gelen ezâlara tahammül etmeyi; âşıklar, sâdıklar, şehidler zümresinden olmayı bizlere nasip eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Belâ ve Musîbetlere Sabır

*Mevlâm'dan geliyor bizlere dertler
Sabredersen kuzum, sevâbın katlar
Peygamberi nasıl yemişti kurtlar
Hazreti Eyyub'a olanı düşün*

Kıymetli kardeşlerim!

“Men arafe” (Nefsini bilen Rabbini bilir hadîsinin) sırrına mazhar olanlara O'ndan gelen her cefâ, gül bahçesinde gül koklamak gibidir. Allah belâyı, mihneti, sıkıntıyı sevdiği kullarına verir. Bugüne kadar, bu hep böyle oldu, böyle de olacak.

Menkıbe kitaplarımızda Râbiatü'l-Adeviyye annemizin bir menkıbesi vardır. Naklederler ki, Râbia annemiz bir defa yedi gün yedi gece üst üste oruç tuttu ve de uyumadı. Yâni tam yedi gün; gündüz sâim, gece kâim oldu. Sekizinci gece, açlık belini bükünce nefsi feryadı bastı, “Ey Râbia, bana neden bu kadar zahmet çektiriyorsun?” Tam bu esnâda kapı çalındı. Komşu-

lardan biri, bir çanak aş getirdi. Râbia çanağı aldı, bir tarafa koydu ve çırayı yakmaya gitti. Bu esnâda içeri giren bir kedi çanaktaki yemeği döküverdi. Râbia Sultan, bari gideyim de su testisini getirip orucumu açayım diye düşündü. Testiyi almak için kalktığında çıra söndü. Buna rağmen su içmeye çalıştı. Fakat bu sefer de testi elinden yere düştü ve kırıldı. Bütün bunlardan sonra Râbia anamız öyle ateşli bir ah çekti ki, neredeyse ev yanacak diye korkuldu. "Îlâhî! Ben bîçâre kuluna revâ gördüğün şu muâmele nedir?" diye niyâzda bulundu. Hatiften bir ses işitti: "Dikkat et, Ey Râbia! Eğer dilersen seni dünyevî nimetlerimin içinde gark ederim. Fakat buna karşı muhabbetimi gönlünden çekip çıkarırım. Çünkü benim muhabbetimle dünya nimeti bir gönülde, bir araya gelmez. Ey Râbia! Senin bir muradın var, benim de bir muradım var. Benim muradımla, senin dünyevî muradın bir kalpte bir araya gelmezler."

Râbia Hatun diyor ki: "Rabb'im'in bu hitabını işitince dünyayla olan ilgimi öylesine kestim ve emelim o kadar kısaltım ki, otuz yıldan beri kıldığım her namaz için hayatımın son namazı mı olacak diyorum. Veda hâlinde olan kişinin namazı gibi namaz kılıyorum. Halktan öylesine koptum ki, gündüz olunca halk beni meşgûl edecek korkusuyla, 'Allah'ım! Beni seniyle (veya kendimle) meşgûl et ki, hiç kimse beni senden alıkoymasın.' niyâzımı bıkmadan usanmadan tekrarlayıp durdum."

Allah'ımız, bizleri "Kahrında hoş, lütfunda hoş" sırtına mazhar olan kullarından eylesin! (Âmin)

Bostancının biri Hz. Mûsâ'nın yolunu kesmiş. "Benden Rabbime selam söyle" demiş. Kelîmullah olan Mûsâ Peygamber huzûrullahı bu kulun selâmını iletmiş ve kendisine "Benden de o kuluna selam söyle ya Mûsâ!" hitabı erişmiş. Hz. Mûsâ, bostancıyı aramaya başlamış. Bostancıyı hiç bir yerde bulamıyormuş. Uzun bir aramadan sonra sonunda bostancıyı bulmuş. Fakat bostancının derede aslan tarafından parçalanmış bedenini bulmuş. Aslan, bostancının her bir parçasını bir yana ayırmış. Bunu gören Hz. Mûsâ dayanamamış: "Ya Rabbi, hem benim dostuma selam gönder diyorsun, hem de dostunu aslanlara yediriyorsun?" demiş. "Dostum benden öyle bir makâm istedi ki ona ancak böyle fedâyı cân eyleyerek ulaşabilirdi ya Mûsâ!" buyurmuş Cenab-ı Hak -azze ve celle- Hazretleri...

Şimdi kardeşlerim, musibetin çokluğu îmânın kuvvetindedir. İmânen zayıfsanız, musibetiniz yoktur. "İnanmayanlar niye hastalanmıyor? Kâfir niye sıkıntı çekmiyor, zâlîme niye bir şey olmuyor da hep bize oluyor?" dersiniz; "Sebebini Allah'a tevekkül ve îmânınızın gücünde arayın!" derim.

Hadîs-i şerifte «أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءَ الْأَنْبِيَاءِ ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ» buyrulmuştur. Yâni "İnsanlar içinde en şiddetli belâlara önce peygamberler, daha sonra ise -alâ merâtibihim- onlara benzeyen evliyâ-i kirâm ve meşâyih-i izâm maruz kalır."

Niye? Allah'a görür gibi inandıkları, her şeyi Allah'tan bildikleri, Allah'a şikâyette bulunmadıkları için! Zahmet mü'min içindir de rahmet herkes içindir. "er-Rızku alallâh", Cenâb-ı Hakk'ın sıfatıdır; yâni rız-

kı Allah tüm yaratılmışlara verir. Kâfire de, dinsize de, îmânsıza da, münâfiğa da, mü'mine de rızkını Allah verir. Çünkü onların hepsini Allah Teâlâ halk etmiştir. Ancak âhirette durum farklıdır. "er-Rahmân", "er-Rahûm" ism-i şerîflerinin sırrı tam olarak tecellî edecektir: "Şimdi seçilin bakalım dünyada rızık verdiklerim" diyecek Rabb'imiz.

Kendisine itâat eden, namazlarını kılan, oruçlarını tutan, hac farîzasını ifâ eden, zekâtını veren, Allah'a boyun büküp de seherlerde kalkan, dizleri üzere çöküp "Estağfirullâh! Estağfirullâh! Estağfirullâh!" diye gözlelerinden yaşlar dökenlere, nimetlerine şükredip îmânları kuvvetlensin diye kendisinden gelen türlü zahmetlere katlananlara "Buyurun siz cennetime" diyecek Rabb'imiz...

Dünyada gününü gün eden, keyif çatanlar da diyecekler ki: "Bizlere yok mu? Ya Rabbi!"; onlara "Size yok. Siz bana inanmadınız, peygamberlerime inanmadınız, kitaplarıma inanmadınız, âhirete inanmadınız. Dinsiz idiniz, îmânsız idiniz, kâfir idiniz. Beni bırakıp gözümde hiç kıymeti olmayan dünyaya talip oldunuz. Benim zikrimden yüz çevirenin akıbeti işte budur!" denilecek.

Kardeşlerim, birbirimize çokça duâ edelim. Hak'tan gelene "Kahrında hoş, lütfunda hoş, Ya Allah!" diyelim, tevekkül edip boyun bükelim. Rabb'imiz Müslüman olarak gezdirip de kâfir olarak canımızı aldırmasın. Îmân, İslâm ve ihsân üzere çene kapamayı bizlere nasip etsin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Allah Düşmanlarının Sonu

*Almış emraz bütün dışı, içimi
Allah'ım el-aman, affet suçumu
Âhirete îmânla gönder göçümü
Îmân korkusundan duramaz oldum*

Kıymetli kardeşlerim!

bu sohbetimizde İslâm'ın en azılı düşmanı, ümmet-i Muhammed'in firavunu olan Ebû Cehil'in Bedir Gazve'sinde öldürülüşünden bahsedeceğiz. İbret alalım. Allah'a ve Peygamberi'ne düşmanlık edenlerin sonları hayırlı olmaz. Allah bizleri hüsn-i hâtime ile huzûruna alsın.

Bedir'de Ebû Cehil'in ölümü üç mübârek sâhebenin elinden olmuştur. Ensâr'dan Afrâ hatunun oğulları Muâz ve Muavviz kardeşler tarafından yaralanan Ebû Cehil'in kellesi Abdullah İbn Mes'ûd tarafından kesilmiştir. Hz. Peygamber Ebû Cehil'in âkıbetinin ne olduğunu öğrenmek istemiş bunun üzerine İbn Mes'ûd

(r.a.) savaş meydanında Ebû Cehil'i aramaya koyulmuştur.

İbn Mes'ûd (r.a.) boyu küçük, bacakları ince, zayıf bir sahâbe -Allah şefaathlerine nâil etsin-. Cüssesi küçük ama îmânı kocaman. Kur'ân-ı Kerîm'i Hz. Peygamber'den sonra Mekke müşriklerine karşı cehren okuyan ilk sahâbedir İbn Mes'ûd (r.a.). Hz. Peygamber ashâbı toplamış ve onlara şöyle demiş: "Kureyş hâlâ Allah'ın Kelâm'ını birinin alenen okuduğunu işitmedi. İçinizden hangi babayiğit onu okuyacak?" O kadar sahâbe-i kirâm içinde İbn Mes'ûd (r.a.) hemen ayağa kalkar. "Sen otur İbn Mes'ûd!" Yeniden sorar Peygamber Efendimiz, yine İbn Mes'ûd (r.a.) kalkar. Üçüncüde Peygamber'imiz izin verir. İbn Mes'ûd (r.a.) küçücük boyuyla yüksekçe bir yere çıkar: ﴿الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾ (Rahmân, 55/1-4) âyetleriyle başlayan Rahmân sûresini okumaya başlar. Ebû Cehil bakmış ki, her kim işitse dayanamayıp îmân edeceği hoş bir kelâm okunuyor. İbn Mes'ûd hazretleri öyle güzel ve tesirli okuyor. Cennette mahşer yerinde Muhammed Mustafa (s.a.v) okuyacak Rahmân sûresini. Buna binâen cennet yerinde duramayıp semâ edecek. İşte o Rahmân sûresini küçücük, zayıf bir sahâbe, bir taşın üstüne çıkmış okuyor. Bunun üzerine Ebû Cehil insanlar îmân edecek diye telaşlandı, geldi İbn Mes'ûd'un kulağına bir tokat attı. İbn Mes'ûd'un kulağı kanadı, yere düştü. Ağlayarak Peygamber'imize geldi. Peygamber'imiz de onu o hâlde görünce ağladı. O sırada Cebrâîl (a.s) gülerek geldi. "Ya Cibrîl, şimdi gülme zamanı mı? İbn Mes'ûd ağlıyor, ben ağlıyorum. Kulağı yırtılmış, kanlar akıyor kulağından. Niye gülü-

yorsun?" dedi. "Bedir'deki manzarayı seyrediyorum da ona gülüyorum" cevâbını verdi Cebrâil.

İşte Bedir Harbi'nde İbn Mes'ûd (r.a.), Ebû Cehil'in yanına vardı, baktı ki can çekiştirip duruyor. "Ey Allah'ın düşmanı! Ey Ebû Cehil, nihâyet Allah seni böyle rezil-rüsvay etti." İbn Mes'ûd, onun döşüne çıkmak istedi, o sırada Ebû Cehil uyanmış bakmış:

– Ne âlî yere çıkmışsın ey İbn Mes'ûd

– Esas âli olan, dinimiz İslâm'dır ki senin gibilerin döşüne benim gibi küçücük İbn Mes'ûd'u oturtturuyor.

– Dinini bırak, galebe hangi tarafta, kim kazanıyor?

– Sizinkiler arkalarını döndü, bizimkiler istediği gibi vurup kırıp gidiyorlar. Şehâdet getir de son nefesinde îmânlı git.

– Ne şehâdeti, elimden gelse Muhammed'i dişle-rimle çiğnerim

İbn Mes'ûd (r.a.) bunun üzerine iyice kızıyor. Kılıcını kınından çıkarıyor. Fakat kılıcı keskin değil. O yüzden bir işe yaramıyor. Ebû Cehil'in kılıcını alıyor, kellesini onunla vuruyor. Can çekişe çekişe geberiyor. Kafası o kadar büyükçe imiş ki kulağından zorla tutarak, Ebû Cehil'in kellesini taşıyor. Cebrâil (a.s.) yine gülerek geliyor ve şöyle diyor: "Allah Teâlâ Hazretleri İbn Mes'ûd'a selam ediyor; Kulağına kısas olarak Ebû Cehil'in kulağını deldirdim."

Peygamber'imiz, Ebû Cehil'in ölümüne şahid olunca şükür secdesine vardı. "Îmân etti mi?" diye İbn

Mes'ûd'a sordu. "Hayır! Dişlerini gıcırdata gıcırdata, Sana çok garaz ile öldü ya Resûlallah!" "Benim firavunum, Mûsâ'nın firavunundan daha eşed imiş" dedi. Bedir'de bir kuyunun içine attılar kellesini ve üstünü örttüler.

Peygamber'imiz müşrik cesetlerinin başlarına geçip şöyle dedi: "Hakikat-i hâle vakıf oldunuz mu? Söylediklerim doğru muymuş? Kur'ân-ı Kerîm Hak kelamı mıymış?" Sahâbeler "Ya Resûlallah! Onlar seni duyuyorlar mı?" diye sordular. "Hem de sizden daha iyi duyuyorlar ve 'bilememişiz' diye hüngür hüngür ağlaşıyorlar." dedi Efendiler Efendisi.

Kardeşlerim, Allah bizi Peygamber'imizden ve kâmil îmândan ayırmasın. Kâfirler elinde oyuncak etmesin. Hakikati bilen mü'minlerden eylesin inşaallah. (Âmin)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Azîmetle Amel

*Bilin Muhammed Mustafa
Vazifeyi etti îfa
Âl-i Ashâb rûha safa
Yollarından gitmek lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

azîmetle amel, bir işi sadece Allah rızâsı için yapmaktır. Peygamber'imizin hiç bir ücreti yoktu. Tebliği karşılığında hiç bir ücret almadı, talep de etmedi. Her yaptığını ücretsiz yaptı. Allah rızâsı için yaptı. Azîmetle amel etti.

Azîmetle amel etmek, ruhsatlara kanmamak, kişinin dininin doğruluğundandır. Bu bahsin iyice açıklanması lâzımdır. Yoksa kolay kolay anlaşılmaz. Meselâ, ücret mukâbilinde Kur'ân-ı Kerîm okutmak. Ulemâmız buna ruhsat vermiştir; okutun ücretini de alın diye. Lâkin Peygamber Efendimiz zamanında Kur'ân okut-

manın ücreti yoktu. Azîmetle amel, onu Allah rızâsı için okutmaktır. Vaaz vermek ücretli değil idi. Fukahâmız buna ruhsat verdi. Azîmetle amel edeceğim dersin, vazânın karşılığında para almaman lâzım gelir. Kıymetli pederim bu konuda bize hiç bir zaman ruhsat ile amel ettirmedi. Tahârette, abdestte şimdi nasıl yapıyorsak öyle sıkı sıkıya azîmetle amel etmeyince namazımızı kıldırılmazdı. Kendi de dâima ibâdetlerinde azîmetle amel ederdi. Bu söylediklerim zorunuza gitmesin. Sâmi Efendi Üstâdımız (k.s), Kayseri'de sohbet ederken uzun uzun anlatmıştı tahâretin önemini. Allah, azîmetle amel yerine ruhsatlarla amel ettiğimiz için cümlemizin kusurlarımızı affetsin.

Hastaları ziyaret etmek, azîmetle ameldir. Gitmesem de olur diyet ruhsatla amel etmeyin. Gönül alıp gönül verirsek her ziyaret adımına üç yüz sevap verilir.

Namazı câmide kılmak, azîmetle ameldir. Her adımına on sevap vardır. Ruhsata uysan evinde oturur kılmış olursun, cemâat sevâbından da mahrum kalmış olursun. Hasta ziyareti namazı câmide kılmaktan daha sevabı bol bir amel. Hastanın gönlünü tâmir ediyorsun çünkü. Hâlık-ı Zü'l-celâl'in çok sevdiği bir ameldir kardeşin kardeşi ziyareti.

Konyalı Dişçi babamız anlatmıştı, merkadı nur olsun; her vakit ruhuna okurum... Orada bulunan Veyiszâde Hacı Mustafa Efendimize de okurum, Mevlânâ Celâledîn'e, Ladikli Baba'ya, Hasan Efendi'ye hepsine birer fatiha gönderirim. Allah'ımız kabul buyursun. Dişçi babamız Sâmi Efendimize, "Üstadım Hacı

Sâmi Sultanım, kurban olduğum, Es'ad Erbilî Efendimiz sohbet odasına girdiği zaman hiç konuşmazdık, hüngür hüngür ağlardık. Siz şimdi bu makâmın sahibisiniz, sohbet meclislerimiz niye böyle olmuyor? Niye hüzünlenemiyoruz, niye ağlayamıyoruz?" diye sorunca Üstâdımız buyurmuşlar ki: "Mehmet Efendi, o dediğin vakitte Konya'da bir banka vardı. Şimdi elli bir banka var." Saymış gibi her şeyi bilir Üstâdımız -bi-iznillah-. Allah bildirirdi ona. Saymışlar; gerçekten elli bir tane banka var.

Gözlerimiz taş oldu. Hatta taştan da katı oldu. Ağlar mı o gözler?

Âyette Mevlâ'muz, hakikat-i hâli ne güzel söylemişler:

﴿ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقُقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ﴾

Âyet-i kerîmenin meâl-i şerîfi şöyledir: "Bundan sonra kalpleriniz katılaştı, taş gibi oldu, hattâ daha da katı oldu. Çünkü taşın öylesi vardır ki, içinden ırmaklar fışkırır; öyle taşlar da vardır ki şak şak olur ve içinden su çıkar. Yine öylesi de vardır ki, Allah'a olan haşyetinden aşağılara yuvarlanır." (Bakara, 2/74)

Gönlümüzün günâhla, mâsiyetle taşlaşmasından hatta taştan da daha katı olmasından Allah cümlemizi muhâfaza buyursun, haramın semtine yaklaşanlardan eylemesin Mevlâ'm bizleri.

*Âdeme eşyâda esmâ görünür
 Cümle esmâdan müsem mâ görünür
 Bu Niyâzî'den de Mevlâ görünür
 Âdem isen 'semme vechullâh'ı bul
 Kande baksan ol güzel Allah'ı bul*

Mürşid-i kâmillerden Mevlâ görünür ama bizim gözlerimize harama bakmaktan perdeler inmiş. Haram yiye yiye takvâ libâsı üzerimizden soyulmuş. Para peşinde koşarken tevekkülü, kanaati unutmuşuz. Şu hâlde ne gözlerimiz yaşarır ne kalbimiz hüzünlenir ne de 'semme vechullah'ı görebiliriz.

Allah cümlemize azîmetle amel etmeyi, -şekerle kandırılan çocuklar gibi- ruhsatlara meyl etmemeyi nasip etsin, mürşid-i kâmillerimizin muhabbet hazinesini bırakıp da incik boncukla bizi oyalandırmasın. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Takvâ ve Vesîle

*İlim, edeb, takvâ olsun
Gönlünüze feyiz dolsun
Kov istemem, ihvân bilsin
Söz getirmek, fenadır bu*

Kıymetli kardeşlerim!

kur'ân-ı Kerîm'de **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾** "Ey îmân edenler, Allah'tan korkun (ittikâ) ve O'na ulaşmaya vesîle arayın." (Mâide: 5/35) buyrulmuştur. Âyet-i kerîmede evvelâ takvâ üzere olma emredilmiştir. Bu menhiyatı, kötülüğü terketmek mânâsına olduğundan tahliye (تخليّة) (mâsivâyı gönülden atma) mesabesindedir. Âyetin ikinci kısmı ise vesîleye tutunma, ise tahliye (تخليّة)(gönlü süsleme) hükmündedir. Yâni güzel vasıflarla bezenme, iyi huylar edinme anlamındadır.

Âyet-i kerîmenin ilk kısmında emir buyrulan takvâ üzere olma ve Allah'tan korkma konusunu Hz. Ömer'in

hayatından bir örnekle izah etmeye çalışalım. Ömer İbnu'l-Hattab (r.a) Efendimiz Allah Teâlâ Hazretlerinden pek ziyade korkardı. Bâzen Kur'ân-ı Azîm'in âyetleri okunur, dinleyince havfından dolayı bayılır günlerce hasta yatar. Hatta bir gün kalbini istilâ eden bir haşyet üzerine, eline yerden bir saman çöpü alarak, "Keşke ben böyle bir çöp olaydım. Keşke ben mevcut bir şey olmasaydım. Âyet-i kerîmede buyrulduğu üzere ﴿وَكُنْتُ نَسِيًا مُنْسِيًا﴾ "Keşke unutulup gitmiş olaydım" (Mer-yem, 19/23). Düşük çocuk gibi düşmüş olaydım. Keşke vâlidem beni hiç doğurmasaydı, hiç anadan doğmuş bir şey olmasaydım" demişti. Hâlbuki kendisi cennet ile müjdelenen sahâbelerdendi. Hz. Ömer, Allah'tan bu kadar korkarsa, bizler ne kadar Allah'tan korkmalıyız, hesap edin. Allah korkusu niye içimize işlemiyor? Kal-bimiz kararmış. Günâh üstüne günâh, günâh üstüne günâh, günâh üstüne günâh... Artık istiğfâr bile tesir etmiyor.

Âyet-i kerîmenin ikinci kısmında ise Rabb'imiz bizlere, takvâyı elde etmek için bir vesîleye sımsıkı sarılmamız gerektiğini ifâde buyuruyorlar. Bu dünyada zengin olmak istiyorsan, ziraat yapacaksın, dükkân açacaksın, bir zanaatla meşgûl olacaksın, aksi takdirde zengin olmak mümkün değildir. Yâni bir vesîleye sahip değilsen mal-mülk elde edemezsin. Aynen bunun gibi rüyetullahı, cemâlullahı müşâhede etmek için de bir takım "vesîle"lere sarılmak gerekir. Tarîkat-ı aliyeye müşâhede-i cemâlullah için bir vesîledir. Tarîkat iki şeyden ibarettir: Birisi mürşid-i kâmile muhabbet, diğeri ise sünnet-i seniyyeye ittiba. Mürşid-i kâmile ne ka-

dar muhabbetin varsa o kadar feyiz alırsın. Muhabbetin ne kadar az ise feyzin de o kadar az olur.

Kardeşimizin birisi Es'ad Erbîlî Efendimizin meclisinde oturuyormuş. Sohbet esnâsında gözlerini kapıyor. Kalbine birazcık feyzin damladığını görüyor. Gözünü bir daha kapıyor. Yan tarafında bulunanlara feyiz gürül gürül ulaşıyor. Sohbet meclisi sona erince, Es'ad Erbîlî Efendimiz o zatı çağırıyorlar ve ona buyuruyorlar ki: "Bugün keşfin açıldı, feyzin ihvâna nasıl dağıldığını gördün. Senin kalbine gelen feyz çok az. Diğerlerinin-kine ise oluk oluk... Çünkü senin muhabbetin o kadar oğlum" Muhabbet ne kadar çok olursa, feyz de o kadar çok olur.

Eserlerde tafsilatla anlatılır, mânevî feyze mazhar olmak için üç şey lâzım: İhlâs, edep bir de mürşid-i kâmile muhabbet. İhlâs olmazsa tadı olmaz. Edepsiz olursa insan zaten feyz gelmez. Üçüncüsü ise mürşid-i kâmile muhabbet. Ancak muhabbet olmazsa olmazdır. mürşid-i kâmile muhabbet edenin zaten ne ihlâsı ne de edebi bozulur.

Hülâsa, vesîle, mürşid-i kâmillerin sohbetinden istifâde etmektir. Ehlullahın sohbeti, iksir-i a'zamdır. Sâlike asıl tesir eden de budur. Nefs ancak ehlullahın meclisinde uyanır. İlim için Kur'ân kâfidir. Fakat nefsin islâhı mürşid-i kâmile sıkı sıkıya sarılmadan elde edilmez.

Cenab-ı Hak cümlemizi ehlullahın iksir-i azam olan sohbetleriyle ve nazarlarıyla hem-dem eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

En Büyük Vesîle: Secde

*Secdeye kapanan başlar hürmetine
Aşkınla sızlayan döşler hürmetine
Gecelerde dökülen yaşlar hürmetine
Gazabınla bize bakma ya Rabbi!*

Kıymetli kardeşlerim!

Rabb'imiz Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruyor: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ "Ey îmân edenler, Allah'tan korkun ve O'na ulaşmaya vesîle arayın." (Mâide, 5/35)

Sohbetimizin konusu kulu Allâh'a yaklaştıran vesîleler ve bu vesîlelerin en mühimlerinden olan secde hakkında olacaktır. Vesîle, ibâdet ü taat yaparken sünnet-i nebeviyyeye riâyet etmektir. Vesîle, Allah'ın ârif kullarının sohbetinden istifâde etmektir. İbâdetin en büyüğü namazdır. Namazda, secdede iken şeytânın kula yaklaşmasına imkân yoktur. Secdede ölenler îmânla ölür. Secdede duâ edenlerin duâsı kabul olur. Şeytân,

evvelden secde etmediği için secde onun düşmanıdır, bu yüzden secdeye, secdede olan kula hiç yaklaşamaz. Bu yüzden secdeye devâm edelim, kardeşlerim. İbâdete devâm edelim. Oruç Allah'a vesîledir, tilâvet-i Kur'ân Allah'a vesîledir. Acizlere yardım vesîledir. Vesîle, Allah'ın rızâsını bulduracak ibâdettir, ilimdir. Allah'ın rızâsına götüren taatler sayesinde insan ruhani olarak terakki eder, kalben mutmain olur, mâneviyattan feyz alır. Hakk'a kurbiyete liyâkat kazanır.

Âcizlere yardım da vesîledir, dedik. Bir misâl vereyim kendi hayatımdan: Çerkez köylerine gitmiştik. Dul kalmış bir yaşlı kadın vardı, onu ziyaret ettik. Bu vesîle dolayısıyla çok feyizli günler geçirdik. Ne o kadını ne de oradaki feyizli ânları unutabiliyorum. Birkaç yerde böyle hâller zuhûra gelmişti bende. Fakirlere yardım edildi mi, hemen böyle oluyor, kalp feraha kavuşuyor. Âcizlere yardım Hz. Peygamber'in sünnet-i seniyyesidir. Peygamber Efendimiz, kırbaları omzuna alır, gider; Medine'nin uzak yerlerinde ihtiyar kadınların leğenlerini doldururdu. Kadınlar sorarlardı "Kimsiniz?" "Muhammed Mustafa" buyururlardı. Âlemlere rahmet olarak halk olunan, mahşerde herkesin muhtaç olduğu, dulun yetimin hizmetini görüyordu. Garip gönlü almayı, yetim başı okşamayı ihmal etmeyelim. Allah aşkına.

Geldik, kurbiyete en büyük vesîleye. Bu kulun secde hâlidir. Bir hadîs-i nebevîde ﴿أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا فِيهِ مِنَ الدُّعَاءِ﴾ buyurulmuştur. Yâni, "Kulun Rabbine mânen en yakın bulunduğu an, secdeye kapanmış bulunduğu hâlidir." Binâeneleyh, namaza niyâza devâm edelim, duâya devâm edelim. Geceleri hâcet kapılarının

ardına kadar açıldığı vakitlerde uzun uzun secdelere varalım. Umulur ki felâha kavuşuruz.

Ebû Cehil, Fahr-i Kâinât Muhammed Mustafa (s.a.v.) Kâbe'de secde hâlinde iken mübârek enselerine basmak istedi fakat Hz. Peygamber'e yaklaşamadı bile. O sırada Hz. Peygamber'e Alak sûresinin ﴿كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ﴾ "Hiç şüphe yok ki insan, kendisini hakîkatten müstağnî görmekte azmıştır." (Alak, 96/6-7) âyetleri nâzil oldu. ﴿وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ﴾ "Secde et de yaklaş" (Alak, 96/19) âyetine gelince yeniden Fahr-i Kâinat secde ettiler. Zâlimin zulmünden korkmadılar. Allah da vesîleler verdi, fütühât ihsân buyurdu. Müjdeler gönderdi. Böyle zor anlarda, i'lâ-yı kelimetullah için çaba harcama Allâh katında çok değerlidir. Mükâfatı da sınırsızdır. Bizler de i'lâ-yı kelimetullah uğruna çaba harçayalım, sıkıntılara göğüs gerelim, secdelere kapanarak duâlar edelim. ﴿وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ﴾ "Sabır ve namaz ile yardım isteyiniz" (Bakara, 2/45) buyuruyor Rabb'imiz Bakara sûre-i celîlesinde.

Cenab-ı Hak, bizleri uzun uzun secdelere varıp kendisine yakın olan kullarından eylesin. Secdelerde yaptığımız duâlarımızı dergeh-i izzet-i ulûhiyyetinde kabule karîn eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Salâvât-ı Şerîfe

*Gelip kaldırdı dumanı
Kula öğretti îmânı
Resûldür etme gümânı
Salavâta devâm lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

Cuma günü hutbede okunan, meşhur âyet-i kerîmede Rabb'imizin biz kullarına emr ü fermânı şöyledir: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ "Hiç şüphesiz Allah ve melekleri Nebiy-yi Zîşân'a çokça salât ederler. Sizlerde O'na salâvat getirin ve tam bir teslimiyetle O'na selam verin." (Ahzâb, 33/56)

Âyetin önemini daha iyi bellememize yardımcı olacak bir kaç da hadîs-i şerîf nakledeyim sizlere.

Resûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Kim bana bir kere salavât okursa, Allah da ona on salât okur ve on günâhını affeder ve onun mertebesini on derece yükseltir."

Resûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Kıyâmet günü bana insanların en yakını bana en çok salavât okuyandır."

Resûlullah (s.a.v) buyurdular ki: *"Gerçek cimri adım anıldığı zaman bana salavât okumayandır."*

Resûlullah (s.a.v) buyurdular ki: *"Kim bana salavât getirmeyi unutursa ona cennetin yolu unutturulur."*

Sahâbeden İbn Ubey b. Ka'b (r.a) Efendimiz'e sordu: *"Ey Allah'ın Resûlü, ben sana çok salavât getiriyorum, buna vaktimin ne kadarını ayırıyorum?"*

Peygamber Efendimiz "Dilediğin kadarını" cevabını verince İbn Ubey b. Ka'b hazretleri tekrar sordu:

- Vaktimin dörtte birini salavâta ayırsam olur mu?

- Dilediğin kadar yap, fakat artırırsan senin için daha hayırlıdır.

- Üçte birini ayırsam?

- Dilediğin kadar yap, fakat artırırsan senin için daha hayırlıdır.

- Vaktimin yarısı olsa?

- Dilediğin kadar yap, fakat artırırsan senin için daha hayırlıdır.

- Vaktimin üçte ikisi olsa?

- Dilediğin kadar yap, artırırsan senin için daha hayırlıdır.

- Bütün vakitlerimde sana salâvât getirsem?

- Bu takdirde yeter, günâhların mağfiret olunur.

Allah demek, tevhîdi zikretmek, salavât-ı şerîfe getirmek, Kur'ân-ı Kerîm ve hadîs-i şerîf okumak bizleri mâlâyânîden alıkoyar.

"Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim." Tavaf esnasında bir genç, her bir şavtta sürekli böyle salavât getiriyormuş. Bu durum Allah dostlarının büyüklerinden Süfyân-ı Sevrî hazretlerinin dikkatini çekmiş ve dayanamamış "Her bir şavtta okunması müstehap farklı duâlar vardır. Onlardan da okursan güzel olur yavrucuğum." diyerek o genci nezâketle uyarmış. Genç ise ısrarla "Efendim, ben sadece salavât-ı şerîfe okurum" demiş. Bunun üzerine Süfyân-ı Sevrî hazretleri, bunun hikmetinin ne olduğunu, o gence sormuş. Genç ise başından geçen şu hadîseyi anlatmış: Babamla berâber hac farîzasını yapmak üzere geliyorduk; Konakladığımız yerde, çadırın içinde babam vefat etti. Ancak suratı hayvan sûretine dönüverdi. Merkep sıfatında oldu. Ağladım, ağladım. Sesimi kimsese duyuramadım. Çadırın içinde gece baştan aşağıya yemyeşil bir nura sarılmış birisi geldi, yüzü güneş gibi parlıyor, babamı baştan aşağıya mübârek elleriyle sıvadı, böylece babamın hayvan sûretindeki suratı, nura tebdil oluverdi. Tuttum eteğinden "Kurbanın olayım. Şu dar zamanımda nasıl da yetiştin, sen kimsin de beni kurtardın bugün. Babamı yarın halkın içine defni için çıkarsam merkep sûretinde utanacaktım" dedim.

O mübârek zât "Ben Muhammed Mustafa'yım" buyurdular. -Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammed.-

- Ümmetimden biri sıkıştı mı darda kaldı mı böylece yetişirim ben.

- Babamın hangi güzel amelinden dolayı yetiştin ya Resûlallah.

– Bana her gün yatsıdan sonra yüz defa, Allâhümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim diye salavât okurdu. Bugün salavât okumadı; melekler öldüğünü, suratının hayvan sûretine döndüğünü haber verdiler. O beni hiç unutmadı ben de bugün onu unutmam diyerek geldim, sıvadım yüzünü, böylece nura garkoldu...

Bu duruma şahit olduktan sonra niçin başka bir duâyla meşgûl olayım? Söyle!

Kardeşlerim hep diyelim "Allâhümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim." Böyle dedik mi Allah'ın yeryüzündeki seyyah melekleri gelir yanımıza otururlar. Hadîs-i şerîfte böyle buyuruluyor: "*Yeryüzünde Allah'ın seyyah melekleri vardır. Onlar ümmetimin selamını hemen, ânında bana tebliğ ederler.*" Melekler hepimizin isimlerini birer birer biliyor, Efendimize haber veriyorlar: "Ya Resûlallah bir mecliste sana şunlar, şunlar, şunlar, şunlar salavât gönderdiler; kabul et." Efendimiz de karşılık veriyor: "Kabul ettim. Benden de onlara selam olsun, selamet olsun." Peygamber'imiz âlem-i mânâdan bizim selametime duâ ediyor, elhamdülillah.

Mevlâ-yı Zü'l-celâl, salavâta devâm eden, dili salavâtla meşgûl olan kullarından eylesin. Yevm-i kıyâmette Hz. Peygamber'in şefâatlerinden bizleri mahrum etmesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Samimiyet ve Rızâ

*Dışı soğuk, içi güzel
Böyle şahsı sevdi ezel
Sen de bak, böylece düzel
Kardeşlere numûne bu*

Kıymetli kardeşlerim!

ilim sahipleri demişlerdir ki: "Zorun en zoru, anlamayan kişiye söz anlatmaya çalışmaktır." Bâzı sırlar vardır yalnızca ehline mâlûmdur. Bu sırlardan biri de mürşid-i kâmillerin müridlerinin her hâline vâkıf olmalarıdır. Hazarda seferde, içerde dışarıda, müridlerinin hâlleri mürşid-i kâmillere mâlûm olur. Geçenlerde bir hanım kardeşimizin evine aldığı lüks bir eşyadan dolayı diğer bir kardeşi tarafından kınandığını işittik. Bu sözü getiren kişiye dedim ki: "O eşyalar o evlâdımıza helal olsun; her gece tesbih namazı kılmadan yatmaz. O kardeşimiz, samimi bir kuldur." Kişi Cenâb-ı Allah'a muhabbetli, emir ve nehiyelerine hürmetli, mahlûkatına

da şefkatli ise dünya malı ona hiç zarar vermez. Esas zararlı olan samimiyetsizliktir, riyakârlıktır.

Hız. Mûsâ (a.s) zamanında bir adamın hiç çocuğu olmamış. Hız. Mûsâ'ya gelip "Ya Mûsâ, Rabb'imize bir sor. Bize çocuk verecek mi?" demiş. Hız. Mûsâ da sormuş. Rabb'imiz "Ona çocuk lütfetmedim." buyurmuş. Hız. Mûsâ Rabb'imizin cevâbını bu adama söylemiş. Bunun üzerine adam "Lütfetmediyse gücü yetmez değil ya, lütfediversin" demiş. Seneler sonra Hız. Mûsâ (a.s) o kişinin çocuğu olduğunu görmüş. Hız. Mûsâ "Ya Rabbi, lütfetmedim buyurmuştun ama şimdi çocuk vermişsin." deyince Rabb'imiz: "O sözündeki samimiyeti hoşuma gitti" buyurmuş. Bütün iş samimiyete ve rızâ göstermeye bağlıdır. Rabbinin her verdiği rızâ olana, zamanla Rabbine naz etme gücü de verilir. Niyâza duranlar, naz makâmını erişirler. Bu, dostluğun bir nişânesidir. Yahyalımızda öyle kardeşlerimiz var ki onların büyüklüklerini kimse bilmez. Avâmdan sayar, belki çağırıp sofranıza bile oturtmazsınız. Ama onlar her öğün Rab'lerinin rızâ sofralarına otururlar.

Tarîkat-ı aliyye, oyun-eğlence yolu değildir. Âyet-i kerîmede ﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾ buyurulmuştur (Hadîd, 57/4). Yâni, tarîkat aliyye her nerede olursak olalım Rabb'imizin bizimle berâber olduğuna vâkıf olma yoludur. İçimizde namaza durduğu zaman Kur'ân-ı Azîmü's-şân'ı indirenin sadâsını duyan kardeşlerimiz var. Hiç şüpheniz olmasın! Fakat Cenâb-ı Allah'ın sadâsını duymak için evvelâ dilinden ve kalbinden geçen kötü düşünceleri düzeltmek gerekir. Bir kimsenin arkasından konuşmak münâfıklıktır. Dilini gıybetten,

nemîmeden, boş sözlerden muhafaza etmeyen Cenâb-ı Allah'ın sadâsını duyamaz. Gıybet edenin ne kadar çok ameli olursa olsun, kabirden insan sûretinde diriltilemez. Dünyada bir kardeşinin gıybeti yapılırken yüzü gülen kimsenin âhirette iki gözü de ağlar. Gıybet, zıندان daha şiddetli bir fiildir. Gıybeti terk etmeye muvaffak olanlar defterlerini sağ taraflarından alırlar. Kul, Cenâb-ı Allah'tan korkar, O'nun sevmediği hâllerden sakınırsa; Cenab-ı Hak, o kula hak ile bâtili ayıracak bir anlayış, bir nur ihsan eder, günâhlarını örter ve kulunu bağışlar, sadâ-yı ilâhîyi ona duyurur.

Birisi, Hz. Mûsâ'ya gelip diyor ki: "Ya Mûsâ! Sen kelîmullahsın, Rabb'imizle konuşursun, bir sor bakalım ben cennetlik miyim, cehennemlik mi?" Hz. Mûsâ (a.s) Rabb'imize soruyor ve adama şu cevabı veriyor: "Rabb'imize sordum, buyurdular ki: O kulum..." Adam hemen Hz. Mûsâ'nun sözünü kesiyor, sözünü bitirmeye izin vermiyor; "Sen ne dedin ya Mûsâ! Rabb'im benim için kulum mu dedi? Bunu duyduktan sonra ister beni cennetine koysun, ister cehennemine" diyerek neşeyle oradan ayrılıyor. Rabb'imiz bizi kulluğa kabul eder de "kulum" diye nida buyurur ve bu sadâyı işitirsek iki cihânda aziz oluruz. Ancak kardeşlerim, Rabb'inin katında yerini bilmek isteyen kimse, O'nun kendi gönlündeki yerini hesap etmesi lâzımdır. Biz ne derece O'na kulluk ediyorsak, O da o derece Rab'liğini bize gösterecektir.

Mevlâ cümlemizi "Yâ İbâdî/Ey kulum!" dediği kulları safında haşr ü neşr eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Allah'a Sevgili Olan Kul

*Namaz, İslâm'ın binası
Şehâdet oldu hanesi
Tenvir etti, uyan nâsı
Tevhid'e çalışmak lâzım*

Kıymetli kardeşlerim!

allah'a sevgili olan kul, Allah'ın meleklerine ve Allah'ın dostlarına da sevgilidir. Allah'ın sevdiği bir kulu melekler ve ehlullah her işinde destekler. O kulun yakarışı Rabbine öyle güzel gelir ki hemen askerlerini onun imdadına gönderir. Nasıl ki ırmaklar denize akar, denize ulaştınca artık ırmak denizden seçilmez, ırmak yok olur; bu Fırat'tır, bu Dicle'dir, diyemezsiniz; aynı şekilde Allah'a sevgili olan kul da Allah'ın vahdet denizine akar. Allah'ta fânî olur, yok olur. Kudsî hadîste Rabb'imiz buyurmuşlardır ki:

«وَمَا تَقْرَبُ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِي يَسْمَعُ

بِهِ، وَبَصْرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَدَهُ الَّتِي يَبْطِشُ بِهَا، وَرِجْلَهُ الَّتِي يَمْشِي بِهَا،
وَإِنْ سَأَلْنِي لِأَعْطِيْتَهُ، وَلَئِنْ اسْتَعَاذَنِي لِأُعِيْذَنَّهُ»

“Kulum, üzerine farz kıldığım şeylerden daha iyi bir yolla Bana kurbiyet sağlayamaz. Kulum nâfile ibâdetlerle de Bana kurbiyet sağlamaya devâm eder. Nihayetinde Ben onu severim. Ben onu sevdiğim zaman, onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Benden bir şey isterse ona veririm. Bir şeyden de Bana sığınursa onu korurum.”

Bir vakit otobüsle Hicaz'a gidiyorduk. Cilvegözü denilen mahalle vardık. Sınırın öte tarafına geçmemiz için önümüzde iki otobüs kaldı. Daha sorna sıra bizim otobüslere gelecek. Öte tarafa geçmeyi beklerken, Suriye hududundan red cevabı geldi. Kaldık sınırda. Akşama az bir vakit kalmıştı. Cemâata bayıra çıkalım da akşam namazını kılalım dedim. Bayıra çıktık. Akşam namazını kıldık. Sohbeteye başladık. Bir müslüman ile bir münâfığın yolculuklarını anlatmaya başladım. Bir Müslüman ile bir münâfık birlikte bir yolculuğa çıkmışlar. Yolda giderken yağmur yağmış. Bir mağaraya sığınmışlar. Mağaraya girince müslüman sûretinde görünen münâfık; müslümanı esir alıyor. Elini-ayağını bağıyor. Müslüman olan “Kardeşim beni niye bağladın?” diyor, münâfık “Ne kardeşi?” diye çıkışıyor. “Ailem dul, çocuklarım yetim, malım ganimet olmasın diye Resûlullah'ın yanında yalancıkdan şehâdet getirdim ben. İmân etti zannettiler. Ben münafığım, seni kesmek için bağladım”. Böyle söyledikten sonra münâfık kılıcına sarılır... Eli-kolu bağlı olan müslüman “Arkadaş can tatlı gel kesme beni.” deyince münâfık, “Sen yalvardık-

ça ben daha da zevk alıyorum" der. Kâfirler, münâfıklar -Allah şerlerinden muhafaza buyursun- müslümanı yalvarttırmaya pek bayılırlar. Münâfık, müslümanın boğazını kesecekken müslüman gözünü yumar: "Ya Rahîm! Ya Rahmân! Bismillahirrahmânirrahîm! Ya Rahîm! Ya Rahmân! Bismillahirrahmânirrahîm!" diye Rabbine niyâzda bulunmaya başlar. O anda "Kesme!" diye bir ses... Münâfık mağaradan dışarı çıkar, bakar etrafta kimsecikler yok. Müslümanı öldürmek üzere geri döner. Yine aynı ses "Kesme diyorum." Beyaz elbiseli bir zat... Münafığı yere devirir, müslümanın elini-ayağını çözer. Müslüman hayretler içerisinde "Allah aşkına söyle sen kimsin?" der. O zat, Cebrâil olduğunu söyler ve ekler: "Esir edildiğinden dolayı gökte melekler ağlaşmaya başladılar. Ya Rahîm! Ya Rahmân! sözlerin bizleri hüznlendirdi" buyurur. Allah Teâlâ Hazretleri "Kuluma yetişin" emrini verdi. Ben de seni kurtardım.

Bayırda akşam namazını edâ ettikten sonra sohbette bu menkıbeyi naklettim. Ardından "Ya Rahîm! Ya Rahmân!" dedim. Cemâate de dedim ki siz de "Ya Rahîm! Ya Rahmân!" deyin. Hep berâber başladık göz yaşlarıyla "Ya Rahîm! Ya Rahmân!" demeye. Bir müddet böyle zikir hâli devâm ettikten sonra "Haydi yol açıldı, gidiyoruz" dediler. Allah kolaylık verdi. Bu bizim kerametimiz değil. İçimizde Allah'a sevgili olanların kerâmeti.

Başka kimsemiz yok bir Allah'ımız var yavrularım. Ashâb-ı kirâmın yolundan gideceğiz, teslim olacağız. Sıddîk-ı A'zam'a müstehzî bir tavırla müşrikler "Arkadaşın Mekke'den Kudüs'e gitmiş; oradan da yedi kat

semâyı gezmiş" deyince, Sıddîk-ı A'zam (r.a) hemen-
 cecik "O söylüyorsa öyledir" karşılığını vermiştir. Hz.
 Ömer (r.a) "Beyaz elbiseli, siyah sakallı bu kimse de
 kimdir Ya Resûlallah?" deyince Resûlullah (s.a.v) "O
 Cebrâîl'di sana dinini öğretmeye geldi" buyurmuşlar-
 dır; Hz. Ömer de tereddüde düşmeden hemen inaniver-
 miştir. İhvanımızın çoğu bu gibi sırlı meselelere teslimi-
 yetsizliklerinden imtihânı kaybeder, yiter giderler.

Rabb'imiz bizleri kendisine sevgili olan kulları züm-
 resine ilhâk eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Âyet-i celîlenin meâl-i şerîfi: “Rabbin kulluğu yalnız kendisine yapmanızı, ana-babalarınıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan birisi veya her ikisi de senin yanında yaşlarsa, onlara ‘öf’ bile deme! Onları azarlama, ikisine de güzel söz söyle! Ve ikisi için merhametten tevazu kanadını ger ve de ki: Ey Rabbinim! Onlar küçüklüğümde beni nasıl yetiştirmişlerse, Sen de onlara öylece rahmet et!” (İsrâ, 17/23-24)

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

Yâni “Allah’a ibâdet edin ve O’na şirk koşmayın; ana-babalarınıza da ihsanda bulunun.” (Nîsâ, 4/36) Rabb’imiz kendisine ibâdet ü tâatten sonra ebeveynlerimize ihsanda bulunmayı emrediyor.

﴿أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾

Yâni, “(Ey insân!) Hem Allah’a ve hem de ana-babana şükret” (Lokmân, 31/14)

Bir değil, iki değil. Naklettiklerimizin hepsi Kur’ân-ı Kerîm’den. Kur’ân-ı Kerîm ana-babaya itâat etmeyi ve onlara güzel davranmayı emreden âyetlerle dolu. Rabbinim bu emirlere sıkı sıkıya yapışan kullarından eylesin bizleri! (Âmîn)

Öncelikle sizlere şunu arz edeyim, Kur’ân-ı Kerîm’de çokça geçen ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ hitâbıyla Allah’ımız bizleri muhatap almış: Kullarım! İmânlı kullarım! Ey şeref-i îmânla şerefyap olan kullarım! Allah (c.c.), mü’minlere hitap edeceği zaman böyle diyor: Sizlerin omzunuza “îmân” gibi bir rütbe taktım ben. Omzunda “îmân” rütbesi taşıyan Ben’i incitmekten sakınır, emirlerime

den yüz çevirir, ayrılırsa, onun mâîşetini dar halk ederim ve onu kıyâmet günü âmâ olarak haşr ederim." (Tâ-hâ, 20/124) İslah olsunlar diye o kullarımın mâîşetini dar halkederim. Yahut da kalplerini dar ederim. Bir dere dolusu altın versen, yine gözü doymaz. Tamahkârdır. Dünyanın tüm malı kendinin olsa gene gözü doymaz.

Allah'a ve âhirete inanmamak, dünya malına tamah etmekten hâsıl olur. Ölümü hatırlamak ise tamahkârlık hastalığının ilacıdır. Önü sonu toprak olacak mal için hayatını zâyi etmek, akıllı insanın kârı değildir. Hz. Ömer, halife iken, yamalı cübbesi içinde yaşadığı hâlde kendisine ölümü hatırlatması için bir adam tutuyorsa, bunca varlık içindeki bizlerin hâli nice olur? Bir düşünün!

Allah Teâlâ, önce kendisine sonra ana-babamıza itâat sûretiyle îmânın tadını tatmayı nasip etsin ve ağızların tadını kaçıran ölümü çokça anmayı bizlere kolaylaştırsın. (Âmîn)

Hamdolsun âlemlerin Rabbi olan Allâh'a.

Tefrika

*Hırs ile başladık, dünya işine
Gittiğimiz belli, nefsin peşine
Çoğumuzun kulak versen döşüne
Diyor: Letâiften balım kalmadı*

Kıymetli kardeşlerim!

Mefhar-ı mevcûdât olan Aleyhi's-salâtü Ve's-selâm Efendimiz, hadîs-i şerîflerinde «لَيْسَ مِنَّا» "Bizden değildir" ifâdesiyle mü'minlerin üzerinde taşımaması gereken bâzı hususları zikretmişlerdir. «لَيْسَ مِنَّا» "Bizden değildir" ifâdesi çok ağır bir beyandır. «لَيْسَ مِنَّا» "Bizden değildir" yâni bizim muhabbetimize, şefaât-i uzmâmıza yakın değildir. Resûlullah (s.a.v) buyuruyorlar ki: "Tefrika çıkaran bizden değildir." Bunu ben söylemiyorum ki "Ağır söylediniz Efendim" diyesiniz. Resûlullah (s.a.v) söylüyor. Bir insan için en kolay ibâdet, dilini tutmaktır. Dilini tutmak, ibâdetin büyüğüdür. Çünkü konuşsan fitne çıkacak. Öyle ise bari sus da ibâdet sevabı kazanasın.

Ehlullah, insanı sesinin tonundan, nefes alıp verişinden tanır. Nasıl bir insan? Yâr mı? Ağyar mı? Allah katında derecesi nedir? Bilir. Üstâdımız Hazretlerine bir kimsenin nasıl olduğu sorulduğunda, sâdece «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» “Kişi sevdiğiyle berâberdir.” hadîsini nakleder, sözü fazla uzatmadan geçerlerdi. Ehlullahla berâber olmak onların yolundan gitmekle olur. Onların ahlâkı üzere yaşamakla olur. Onların sevdiklerini sevmek, kızdıklarına kızmakla olur. Bunlara riâyet etmiyor, bir de diyor ki, “Efendim, biz sizinle berâber olmak istiyoruz.” Olamazsın ki... Kardeşlerinin arasını bozuyorsun, laf götürüp getiriyorsun. Tesettüre riâyet etmiyor, hanımlarla sohbe oturuyorsun, gözünü kulağını korumuyorsun... İşte bunun adı “tefrika”. Kendi kalbini bozmuşsun, bir de kardeşinin kalbini bozup yolundan alıkoyuyorsun.

*Halvette kadınla oturma
Kalp gülistanın batırma
Ordan ora laf götürme
İçimizde nemmâmdır bu*

İşte böyle kişiye «لَيْسَ مِنَّا» “Bizden değildir” buyuruyor Resûlullah (s.a.v). Yâni buyuruyorlar ki kovdum onu huzurumdan, kabul etmiyorum böylelerini.

*Kalbin eğri olmaz sohbet
Bağrımızı ezendir bu*

Büyüklerin fem-i saâdetlerinden çıkan sözler çok mühimdir. Bizler Peygamber vârisi olan Üstâdlarımızı

pür dikkat dinlerdik. Onlar bir söz söylediği zaman hemencecik teslim olurduk. Kalbimizde o söze dâir bir şüphe duyduğumuzda, helak olacağımızı düşünürdük. Kardeşlerim, büyüklerin sözlerinde riyâ yok süm'a yok, kibir yok. Din, diyânet, güzel ahlâk hep. Bu yüzden o sözleri işittiğimizde itâat etmek zorundayız. Onlar bize, Hakk'a giden yolu târif ediyorlar. Hiç kimse aklına göre yeni yollar icat etmesin. "Bu usul eskidi, şimdi zaman değişti, ben bildiğim gibi yapayım" demesin. Büyüklerimizin sözlerine ve yollarına itiraz etmeyelim. Dilimizle itiraz etmiyoruz. Kalbimizle de itiraz etmeyelim.

Üstâdlarımız bize ne diyorlar da onların sözlerine itiraz ediyoruz? Bir düşünelim. "Aman Allah'a saygılı olun, Resûlü'ne sevgili olun." Üstâdlarımızın sözleri hep bu. Öyleyse Allah'a saygıyı, Resûlü'ne sevgiyi öğütleyen bu sultanlara hiç itiraz edilir mi? Tekrar bir daha düşünelim.

*Üstada bahane bulan
Bunlardır yolundan kalan
Bâzen var bağrımı delen
Affetmeli hilimdir bu*

Üstâdlarımızın öyle sırlı hâlleri vardır ki bizim o hâllere muttali olmamız mümkün değildir. Öyleyse ne biliyoruz da neye itiraz ediyoruz?

Üstâdımız birbirini çekemeyen iki ihvânı görmek bile istemezdi. "Onu incitmediniz, beni incittiniz." buyurlardı. Duâlar, tevbeler edelim de kendi ismimizi

kendi elimizle üstâdlarımızın gönül defterlerinden silmeyelim. İnkâr eden asla felah bulmaz.

Mevlâ'muz bizleri mürşid-i kâmillerin sözlerini tutan ve tefrikadan kaçınan kullarından eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb'i olan Allah'a.

Allah Dostlarından Tavsiyeler

*Sivâyı gönlüne koyma
Libâs-ı takvâmı soyma
Fâcir-ü fâsıka uyma
Öğüdüm tut, azma kuzum*

Kıymetli kardeşlerim!

«اوصيكم بتقوى الله في السر والعلانية» Allah dostlarının en büyük tavsiyesi budur: 'Size tavsiye ederim ki gizlide ve açıkta, yalnız başınıza iken de insanlar arasındayken de Allah'tan sakınıp takvâ sâhibi olunuz!' Çünkü Allah (c.c), Sem', Basar, Hayat, İlim, İrâde, Kudret, Kelâm, Tekvin sıfatlarının sahibidir. O (c.c), gecenin karanlığında kara taş üzerindeki kara karıncanın ayağının tıkırtısını bile duyar, görür, bilir. O karıncaya hareket kudretini veren de yine O'dur. Kişinin kalbinde gizlide ve açıkta Allah korkusu tahakkuk ettikten sonra, ona şu tavsiye edilir:

«ويقله الطعام وقله المنام وقله الكلام». “Az yemeyi, az söylemeyi, az uyumayı tavsiye ederim!” Efendim, az yemek ne demek? Çok oruç tut demek. Az söyle ne demek? Çok zikret demek. Az uyumak ne demek? Çok gece namazı kıl demek. Gece namazının feyzi kalplerimize sinmeli ve gönüllerimizi yumuşamasına vesîle olmalıdır. Bu sâyede ne kadar merhametli şefkatli, Raûf, Rahîm bir Rabb’in ve yine aynı vasıfta bir peygamberin kulu ve ümmeti olduğunu idrak etmiş oluruz.

Bilinen menkıbedir: Zâtın birisi geceleri damın başında namaza durur, Rabb’iyle konuşmuş. Komşusu da damda bir direk var zannedermiş. Birkaç gece komşu damda direği görememiş. Nihâyet gidip hâne halkına “Damda dikili bir direk vardı, o direğe ne oldu?” diye sormuş. Sorusuna aldığı cevap “Direk yıkıldı!” olmuş. Hâne halkı ağlaşmaya başlamış. “Niye ağlıyorsunuz?” diye sormuş. “Babamız her gece namaza dururdu, iki rek’atta Kur’ân’ı hatmederdi. Babamız on beş gün oldu vefat etti. Direğimiz yıkıldı” cevabı verilmiş. Büyüklerimiz “İki nefesinin biri Allah olmayan bizim yol evlâdımız değildir” buyurmuşlardır.

Şimdi biz, yol evlatlarımıza damda direk olunuz demiyoruz. Ne diyoruz? Verdiğimiz dersleri usulünce, vaktinde, târifeden çalmadan okuyunuz, şöyle bir ciğerlerinize çekiniz, diyoruz. Mâsiyeti, günâhı terkediniz, diyoruz. Günâh ne, mâsiyet ne? Hakk’ın ve Habîbî’nin emir ve tavsiye ettiklerini yapmak.

Benim küçük bir defterim vardır. Oraya bütün büyüklerin tavsiyelerini yazmışımdır: Mevlânâ’dan,

Hâlid-i Bağdâdî'den, *Âdab Risâlesi*'nden, *Mektubât-ı Rabbânî*'den... Senelerdir hep o notlardan okurum. Bu söylediklerimin hiç biri kendi sözlerim değil. Ben söylemiyorum, o kıymetli büyükler söylüyor. Büyüklerimiz, gündüzleri sâim (oruçlu), geceleri kâim olmayı tavsiye ediyorlar.

Sâmi Efendi Hazretleri bir keresinde oruç ve zikrin faziletlerini şöyle anlatmıştı -sohbette Kılavuz Hafız ve başka pek çok kardeşimiz vardı: Bir lamba düşünün. Lamba yana yana camı is bağlamış ve içindeki ziya artık görünmez olmuş. İşte bu lamba, kalbimizdir. Kalbimizdeki süveydâ-yı derûndur. Lambanın isini götürüp temizleyecek olan ise oruç ve zikrullahtır. Zikrullah şifâu'l-kulûbtur. Demek ki zikir kalp lambasını siliyor, oruç da iyice bir parlatıyor. Önce Allah'tan gizlide açığa korktuk. Az yedik, az konuştuk, az uyuduk. Oruç ve namaza da güzelce devâm ettik.

«وهجر المعاصى والآثام وترك الشهوات على الدوام» "Dâima mâsiyet ve günâhları terk etmeyi, devâmlı olarak şehvetleri terk etmeyi size tavsiye ederim." Şehvet ve hasetlik ikisi bir araya geldi mi insanı yoldan çıkarır. Şehvetli bir şekilde kadınla, erkekle dil ile konuşursan dil zinası; gözün ile bakarsan göz zinası; kulağınla dinlersen kulak zinası; elinle tokalaşırsan el zinası olur. Bunları yapan insan, çatısı uçmuş eve benzer. Onu örtecek hiçbir şeyi kalmaz. Hayâ perdesi îmanın zarıdır, o giderse îmân da gider -mâzallah-

«واحتمال الجفاء من جميع الآثام وترك مجالسة السفهاء والعوام ودوام» «مصاحبة الصالحين الكرام» "İnsanlardan gelecek olan her tür-

lü ezâ ve cefâyâ tahammül etmeyi, sefih kimseleler ile, avâm-ı nâs ile düşüp kalkmamayı, sâlihlerin sohbetinde bulunmayı size tavsiye ederim.”

«فان خير الناس من ينفع الناس وخير الكلام ما قل ودل» “İnsanların en hayırlısı, hiç şüphesiz onlara faydası en çok dokunandır, sözün en hayırlısı da az ve öz olandır.”

Şimdi bu işittiklerimizi bir bir düşünelim. Bu sözleri bizler hikâye zannediyoruz. Oysa bunlar büyük Allah âşıklarının evlatlarına verdiği önemli nasihatlerdir. Allah’ınızı severseniz, damda direk mi oluyoruz? Açlıktan karnımıza taşlar mı bağıyoruz da şikâyetlerimiz hiç bitmiyor. Kendimize bir süs vermişiz, gidiyoruz. Sonra adamız, diyoruz. “Biz olduk” diyoruz da kendimizi kandırıp duruyoruz.

Cenâb-ı Allah bizleri nefsin, şeytânın elinde oynayacak olanlardan eylemesin. Bizlere şânına yakışır kulluk asaleti, kulluk kuvveti, kulluk irfanı versin. Cümlemizi ehlullahın tavsiyelerine kulak kabartanlardan değil de kulak verenlerden eylesin. (Âmîn)

Hamd olsun âlemlerin Rabb’i olan Allah’a.

Hadîs İndeksi

B

Bir hususta tereddüte düştüğünüzde kabir ehlinde yardım dileyiniz. 44

C

Cenâb-ı Hakk'ı zikir sadaka vermekten efdaldır. 52
Cennet bahçelerine uğradığınızda oranın fevâkihinden (meyvelerinden) istifâde edin. Ashâb-ı kirâm sordular, 'Cennet bahçeleri nedir?' Efendimiz 'Zikir meclisleridir' buyurdular. 42

G

Gerçek cimri adım anıldığı zaman bana salavât okumandır. 86

İ

İlim öğrenmek kadın ve erkek her müslümana farzdır. 13
İnsanlar içinde en şiddetli belâlara önce peygamberler, daha sonra ise -alâ merâtibihim- onlara benzeyen evliyâ-i kirâm ve meşâyih-i izâm maruz kahr. 67

K

- Kabir, âhiret duraklarının ilkidir. Kabirde hesap iyi verilirse sonrası da iyi olur. 30
- Kıyâmet günü bana insanların en yakını bana en çok salavât okuyandır. 85
- Kim bana bir kere salavât okursa, Allah da ona on salât okur ve on günâhını affeder ve onun mertebesini on derece yükseltir. 85
- Kim bana salavât getirmeyi unutursa ona cennetin yolu unutturulur. 86
- Kişi sevdiğiyle berâberdir. 102
- Kulum, üzerine farz kıldığım şeylerden daha iyi bir yolla Bana kurbiyet sağlayamaz. 94

Ş

- Şâirlerin kalbi Allah'ın hazinesidir 19
- Şerîat akvalim (sözlerim), tarîkat ef'âlim (yaptıklarım), hakîkat ise ahvâlimdir (hâllerim) 15
- Şimdi küçük cihâdı (cihâd-ı asgar) yaptık, artık büyük cihâda (cihâd-ı ekber) başlıyoruz. 9

T

- Tefrika çıkarana bizden değildir. 101

Y

- Yeryüzünde Allah'ın seyyah melekleri vardır. Onlar ümmetimin selamını hemen, ânında bana tebliğ ederler. 88